

Velja po pošti:
za celo leto naprej . K 25.—
za pol leta 13.—
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—
V upravnishvu:
za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-60
za en mesec 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9
V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Izhaja:
vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nehrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. — **Političen list za slovenski narod.** — Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. — Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Naseljeniki in odpadniki.

Med Sveto Kungoto in Šentiljem.
Ni na svetu za Slovence bolj žalostnega pogleda, kakor je iz nebeškolepih štajerskih goric med Sveto Kungoto in Šentiljem na sosedne griče, trtorodna pobočja in globoke grape ter soteske, koder vidiš med ponižnimi hišami domačinov in kočami viničarjev-dinarjev posejana novosvetlikajoča se domovja »Südmarki« naseljenecv iz Virtemberga, Badna in Saksonije! Če ne bi bila ta zemlja tako rajska in plodovita, da ti v svoji domači ljubkosti takoj priraste na srce in če bi na najvišjem vrhu ne stala kapelica z napisom: »Sveti Urban, varuj naše vinske gore in žitna polja!«, morebiti bi se ti tako hudo ne storilo. Ne dosti manjše gorje te ne prešine, kakor če bi videl pred seboj v rakvi rodno mater. Nehote se spomniš na uvodne verzice Heinove zimske bajke »Deutschland«: »Im traurigen Monat November wars — die Tage wurden trüber — der Wind riess von den Bäumen das Laub — da reist' ich nach Deutschland hinüber. — Und als ich an die Grenze kam — da fühl ich ein stärkeres Klopfen — in meiner Brust, ich glaube sogar — die Augen begunnen zu tropfen — und als ich die deutsche Sprache vernahm — da ward mir seltsam zumute . . .«
Glede na šentiljske naseljenike so mnenja tako med Nemci kakor med Slovenci zelo različna. Prav veliko jih je, ki menijo, da so naseljeniki iz rajha slab potujčevalen element; med Nemci samimi, ki se udeležujejo osvajačnega dela, jih ni malo, ki svetujejo, naj se z naseljevanjem poncha in denar uporabi rajši za pomemčevalno šolstvo in okrepitev odpadnikov. To naziranje so mnogi tudi na lanskem občnem zboru »Südmärke« prav krepko zastopali. Jaz mislim tako, da je zdaj, ko je naseljevalna politika (moralčno seveda najgrše in najostudnejše početje, kar si ga moremo misliti in ki bi ga Slovencem v nasprotnem slučaju proti Nemcem ne bilo nasvetovati) šele v svojih početjih, čisto definitivna sodba še nemogoča. Ni dvoma, da postane Slovenstvu pravtako škodljiva kakor šulvereinsko šolstvo, ako se obnese. Glavni vzrok je v tem, ker ima tukajšnji slovenski živelj malo odbijalne sile in se primeroma hitro tujcu asimilira.
Te dni sem bil sam med naseljenci. Podatkov seveda nisem dobil vseh pri njih, precej važnih informacij sem zajel tudi pri

njihovih sosedih. Najprvo mi je v »Südmarkhofu« v Šentilju neki steber nemškega osvajačstva v daljšem pogovoru dejal, da je med naseljeniki veliko takih, ki se jim ne ljubi garati; mislijo namreč, da jim bodo pečene piške v usta letele. Mož, ki se je tako na naseljenice hudoval, je kajpada pozabil povedati, da je »Südmarka« s precejšnjo brezvestnostjo naseljenecem naslikala tukajšnje okraje in življenjske razmere tako, da so lahko verjeli, da tukaj med in mleko tečeta v potokih. Kakor pa so mi naseljenici sami povedali, morajo delati, da vse poka, in si še nič ne prihranijo, ampak so do nosu v dolgovih.
Z dolgovi, ki jih imajo naseljenici vse pri »Südmarki«, je sploh jako čudno. »Südmarka« je na povračilo kapitala pri večini naseljenikov sploh že resignirala, ker ji slednji še 3 % obresti niso vstanu plačati. Hiša stane do 8000 gld., naseljenik pa »Südmarki« ne plača zanjo gotovega nikdar nad 1000 gld. Kaj pa še poprave! Mihael Kornhäusel je kupil od »Südmärke« hišo, 7/8 na dolg, zdaj pa se je zemlja spodrsnila in tudi grunt pokvarila. »Südmarka« je morala dati vse popraviti, kar je stalo 3000 kron. Mož pa pravi, da sam tega nikoli ne bo mogel odplačati, saj ima »Südmarka« — tako splošno vsi pravijo — »tamisch viel Geld . . .« »Südmarka« naseljenecem plača tudi ves transport iz rajha. Zdi se mi tudi, da med temi »urbieder« kmeti ne manjka precej takih, ki na to špekulirajo, da jih »Südmarka« ne sme pregnati, niti se jih drugače kaj dotakniti, vsled česar svoj denar rajši drugače spravljajo, kakor da bi z njim poravnali dolgove. Sploh sem med njimi opazil, da tista »Biederkeit« in »Rechtschaffenheit«, s katero se hvalijo, ni bogve kaj velika, saj nič višja od slovenskih sosedov. V moralčnem oziru je pri njih ravnotako žalostno, kakor v vsem okrožju, tudi so prijatelji žganja. Drugo je, da naseljeniki niso taki vzor-gospodarji, kakor o njih trobijo bojna nemška glasila in društva. Nekateri so celo zelo slabi gospodarji, s trto pa velika večina od njih ne zna ravnati, kar tudi ni čuda. Zaradi zanimivosti treba povedati, da niso vsi naseljeniki iz rajha, ampak nekaj jih je tudi iz nemške Češke, Ogrskega in Zgornjega Štajerja. Ako so tudi ti od »Südmärke« naseljeni ali vsaj subvencionirani, ni mogoče izlepa dognati, ker je vsakega sram povedati, da je »Südmarkin« naseljenec. Eden od njih mi je celo z nekakim ponosom dejal: »Wir sind nicht von der »Südmark« angesiedelt; das haben wir uns aus eigenem angeschafft.« Imovita sta od naseljenecv dozdej le 2, Eberl in Klemm, pa sta moža že s seboj veliko pod palcem

prinesla. V obče od »Südmärke« nakupljena posestva niso taka, da bi mogel Nemec iz njih to iztisniti, kar ni mogel Slovenec. Tako n. pr. kupuje ravnokar »Südmarka« od neke Magdalene Deutschmann posestvo 6 jolov za 4000 gld. Naseljenec, ki ga bo dobil, ne bo na njem čudežev napravil, tudi če bo dobil triodstotno obrestno posojilo. Gozda ni nič; drva si mora kupovati in 1 meterklafter stane 16 gld. Sena je komaj za dve kravici. Kar se vina tiče, ga naseljeniki ne morejo v denar spraviti, zato se sedaj bavijo z mislijo napraviti klet za štajerska vina na Lipskem. Najboljše mi je položaj večine naseljenikov označila neka naseljenka sama v svojem dialektu z besedami: »Es ist uns zu Haus nicht schlechter gegangen wie hier; eher besser.«
Čisto gotovo je to: Kakšne posebne gospodarske sile in enerzije naseljeniki ne reprezentujejo, še menj pa kulturno. Dozdaj je njihov vpliv še jako majhen. Naučiti se od njih slovenski sosed ne more nič, odrasli, posebno pa otroci, se medseboj sovražijo; pa to ne zaradi tega, ker so slovenski sosedje zavedni, ampak iz natorne odvratnosti do tujcev, ki so tako lahko prišli do domačij. Slovenski sosedje bi Hrvata, ki bi se pod temi pogoji med njimi naselil, ravnotako grdo gledali. Tajiti pa ni mogoče, da se med naseljeniki in otroci tistih slovenskih staršev, kojih otroci hodijo v nemško šolo, napravlja zadnji čas vedno tesnejša vez. Zdaj je še stik med Nemci in Slovenci v šentiljskih in kungoških gorinah jako rahel — premnogo kmetov ti še povedati ne more, kje je posestvo tega ali onega »Deutschländerja«, — ampak po petih letih bo to že drugače. Naši ljudje niso žilavi Poljaki, ki jim tuje naseljevanje mnogo ne škodi. Zadnji čas se je govorilo, da ne bodo več Nemcev naseljevali, ampak ravnokar sem izvedel, da bi »Südmarka« rada kupila posestvo v Zgornji Sveti Kungoti, okoli dve uri stran od Šentilja, prav blizu Maribora!
× × ×
Kar se je zgodilo nad Šentiljem, to preti Zgornji in Spodnji Sveti Kungoti, Pesnici, Šentjurju ob Pesnici, Svečinam in kar je še manjših krajev na tem ozemlju. Če se posreči naseljevanje tujcev tudi tukaj tako intenzivno razpusti kakor nad Šentiljem, bo slovensko-nemška meja hitro pomaknjena do Maribora. Naseljevanje »Südmarkovcev« je namreč v enem oziru prav spretno. Ne naseljujejo se namreč v skupni koloniji, ampak raztreseno po gorinah, kolikor mogoče bolj v obliki mreže, ki naj zadavi domačine. Kakor

sem že omenil, gospodarskih in moralnih kvalitet kolonistov se ni treba toliko bati kakor njih množine. Lahko bi jih bilo še dvakrat toliko kot jih je, pa bi sami na sebi — zlasti če ne bi bilo nemške šole v šentiljskem trgu — veliko ne potujčili, ampak če se jih naseli sčasom štirikrat več kot danes, bodo tvorili zelo opasen potujčevalen element. Morebiti zdaj še nimajo toliko agresivnosti, ker jih je malo in se imajo za eksistenco močno boriti. »Es ist nicht so, wie daham«, pravijo. Je pa med njimi že danes precej elementov, ki se »für den völkischen Kampf« zelo izpostavljajo, zlasti ker jih pastorja iz Maribora in Lipnice in grda šentiljska nemška banda nestano v nima za protislovenski boj. Zlasti pa bodo otroci naseljenikov pravi vragi, saj za to dovolj skrbi šentiljska nemška šola. Tako odurnih, neprijaznih otrok nisem še izlepa videl, sicer pa so to od staršev podedovali. Spoznal sem, da je tista pesem o neprijaznem slovenskem kmetu precej neresnična; saj na štajerskih gorinah je slovenski kmet precej bolj prijazen kot nemški kolonist. Ne vem pa, ali je to za življenja boj dobra ali slaba lastnost; povedati je namreč treba, da kaže tukaj domači element splošno nekoliko časih zelo ogavno prijaznost, ki se od priljubljenosti in neodkritosrčnosti zelo malo razločuje. Resnice ni od teh ljudi izlepa mogoče izvedeti, ako nisi sam lokav.
Za odpadništvo so to jako ugodni razvojni pogoji. Kakor ni n. pr. v celi Zgornji Sveti Kungoti nobenega zavednega Slovence, tako jih tudi na poti do Šentilja ni najti. Kaj, če povem, da sem v teh globokih grapah dobil siromašnega slovenskega viničarja, ki dobiva 30 gld. na leto plače, ni nikoli v nemško šolo hodil, pa tudi v slovensko ne in tudi ni veliko po svetu bil — ki mi je v gostilni nazdravljaval s »heil«, ko sva čisto sama v njej sedela! Seveda sem z njim iz gotovih namenov nemško govoril. Mož ima šest otrok, trije hodijo že v nemško šolo. On sam ž njimi doma že nemško govori! »Pred 20 leti« — mi je dejal — »je prišel semkaj Nemec in ni mogel nikamor — ljudje so mu pokazali preko gor in nobeden ga ni razumel — zdaj pa je drugače. Die Slovenen san hübsch untertänig!« To so besede iz ust slovenskega tabernarja, ki je postal renegat komaj pred tremi leti. Mož bi bil gotovo Slovincem strahovito zabavljaj, če bi ga jaz ne bil speljal s pota, kadar se je začel zaletavati. Zanimivo je, kako domači ljudje odpadniki opravičujejo nemško naseljevanje. »Die Deutschen san auch arme Leut« — mi je dejal viničar . . . Takoj pa je ta renegat pristavil, da se mu

LISTEK.
Orlu v pozdrav.
Tam, kjer se dvigajo snežne planine,
bistra vodica v dolino šumi,
cvet se je zbral tam naše mladine,
Orel zedinil je svoje moči.
Na zdar vam bratje od juga, zahoda,
Na zdar vam vsem — vi pónos naróda!
Živeli — kličejo snežne gore,
Živeli — tak šumljajo vode! —
Glej, kak ponosno tam plava v višavah,
krila orjaška nad zemljo prostrè,
ptice vse druge dolí v nižavah
s smelim očesom — orel — prezrè;
Kralj nepremagani on je planin,
ti pa Slovenije — prvi si sin! —
K solncu najbližje orel liti,
k luči pa večni tvoj pogled žari.
Križ na trobojnem se traku blesti ti,
jasno to znamenje govori ti:
K Bogu obračaj le pogled svoj,
narod potem bo vedno s teboj!
Drugim to znamenje bodi v zasmeh,
tebi pa bodi v največjih časteh!
Zdravi — ti kličejo orli višav,
Zdravi — doni od zelenih planjav.
Glej, kak valovi v dolino hitijo,
proso med cvetne poljane nesò,
vedno naprej — valovi veljó,
k bratom sorodnim — y bratsko roko!

Geslo i tvoje bodi: Naprej!
Krila razpróstri po širni planjavi,
brate vse združi po vsej očetnjavi,
geslo ti bodi vedno: Naprej!
Zleti ponosno — po vsej domovini,
zemlji slovenski — svoji lastnini!
Vera ti bodi luč neugasna,
dom tvoj domači — zvezda prejasna,
v srcu gorí naj dvojni ta žar,
cvetu Slovenije — Orlu — Na zdar!
Iv. Baloh.
Izpod Kuma.
(Dr. L. Lénard.)
3. Kako sem šel z Mokronožani na sveti Kum.
(Slovenskemu trpinu v poduk in zabavo.)
Da se izognem nepotrebnim neporazumenjam in neprijetnostim, ki bi nastale, ako bi rabil kakšna izmišljena ali splošna imena, hočem imenovati vse osebe v tem spisu po njihovih pravih imenih. Odkar sem se namreč posvetil peresu, sem si namreč pridobil že jako čudnih skušenj. Za izgled vam povem samo cno: Nekoč sem napisal povest, v kateri nastopa tudi neka drugače čisto neznana gospodična, o kateri nisem imel niti pojma, če res kje živi na svetu. Imena ji nisem

dal nobenega, toda bil sem tako neroden, da sem pripomnil, da je dotična gospodična debela.
Drugač jutra potrkala nekaj na moja vrata in »stopi neka gospodična.«
»S čim zamorem milostljivi potstreči?«
»Vi ste me razžalili in izročila vas bom porotnikom, ako ne popravite.«
»Za božjo voljo samo porotnikom nikar. Saj rad vse popravim in prekličem, kar blagovolite želeti. Samo, da se ničesar ne spominjam, s čimur bi imel prijetno čast vas razžaliti.«
»Vi ste pisali o neki debeli gospodični. S tem ste zadeli mene in ste me izpostavili javnemu zasmehovanju.«
»Doslje res nisem vedel, da je debelost zasmehovanja vredna lastnost. Vendar sem pripravljen priobčiti sledeči popravek: Dotična debela gospodična, o kateri sem pisal, da je debela gospodična, ni res debela gospodična. — Ali ste zadovoljni s to izjavo?«
»Za enkrat naj bo. Drugič bom pa neizprosna.«
»Komaj je odšla, kar že spet nekaj potrkala na vrata in vstopi neka druga gospodična:
»Vi ste me razžalili, ker ste pisali o neki debeli gospodični, jaz sem pa suha in ste me s tem ironizirali. Izročila vas

bom porotnikom, ako ne napišete popravka.«
»Vse raje, kot da bi našim porotnikom ponudil priliko, odločevati v takih vprašanjih! Ali bi bili zadovoljni s sledečim popravkom: Dotična suha gospodična, o kateri nisem pisal, da je debela gospodična, res ni debela gospodična?«
»Za enkrat naj bo, toda drugič bom bolj stroga.«
Tako sem se rešil grozeče nevarnosti, da niso naši porotniki prišli v položaj, da bi odločevali o debelosti in suhosti naših gospodičen.
Pri takih razmerah mora človek postati nervozen tudi ako bi se oblekel v županovo kožo. Da bi se v bodoče ne zameril na vsakem koraku vesoljnemu svetu, sem sklenil vsako osebo imenovati tako jasno, da bodo podobna nesporazumevanja nemogoča.
Zdaj pa k dogodku:
Na cesti so me srečali Mokronožani, ki so šli na Kum na božjo pot in me pobrali s sabo.
»Pustite me samo še malo domov — jim rečem — da se pripravim in vzamem nekaj reči s sabo.«
»Saj ne potrebujete ničesar. Malhe imamo že mi.«
»Toda glavo sem doma pustil in moram ponjo.«

ne zdi prav lepo, da Südmarka naseljuje ljudi iz rajha; ali bi ne mogla rajši Zgornještajercev in Tirolcev, ki so gotovo bolj potrebni, da jim kdo zastoni zida hišo? Značilno! Tudi jaz sem uverjen, da bi Südmarka za svoje grde namene veliko več dosegla, če bi mesto rajhovcev naseljevala avstrijske Nemce. »Deutschländer« saj še dozdej nima pri ljudeh veliko kredita, tudi pri domačih Nemcih ne. Sploh ni dvoma, da je naseljevanje rajhovcev delo največjih zaletelov in zagrizencev v Südmarki, njenega skrajnolevega krila, rekel bi, nemškonačionalnih doktrinarcov. Wodancev par excellence. Ali ni s stališča Südmarke same nepraktično naseljevati s ame protestante, ker mora to katoliške Nemce odbijati? Tudi Slovence domačine luteranstvo tujcev najbolj odbija, tudi če sami niso pobožni. Omenjeni renegat mi je rekel: »Glauben is Glauben, einer wie der andere, aber warum grad Protestantische? ...« 3. t. m. sem v »Tagespošti« bral iz neke notice začudenje, da je »Bonifaziusblatt« v svoji zadnji številki trdil, da naseljuje Südmarka same protestante, vsled česar nemški katoličani pri tem ne smejo sodelovati. Zakaj začudenje, ljubi »Tagespoštarij«? Čisto vsi naseljenci so protestanti in če je kakšen katoličan, 1) ni iz rajha, 2) ni od Südmarke naseljen! Prihodnje leto dobe naseljenci v Šentilju »Gebetshaus«, čeprav se v njem pobožnost ne bo bogve kaj udeleževala, ker so kolonisti predaleč, da bi se jim v Šentilju k pastorejemu teatraličnemu branju starobiblijskih rekov ljubilo. Protestantstvo pastorejv v Mariboru in Lipnici je itak tako, da se ga Bog usmili. Ker sem ravno pri veri, moram odkrito povedati, da se mi ni posrečilo izvedeti, ali je pri naseljenikih velika ali majhna. Domnevam pa, da si saj možki s to rečjo ne belijo preveč glave. Tudi si ne upam kategorično trditi, da so naseljeniki glavni vzrok verske molčnosti, ki je v tukajšnjih krajih pri moških tako zelo razširjena. Zadnjič sem bil med samimi slovenskimi viničarji v neki gostilni v goricih in ko je eden v pogovoru skočil izza mize, potegnil iz žepa dvajsetkronski bankovec, ga vrgel na mizo, plavajočo v vinu, in zakričal: Das ist der Herrgott und kan anderer is nit!, se je celo omizje divje zakrohotalo in meni je postalo mrzav v srcu...

× × ×

O moralnem milieju, ki tukaj v odpadniških in narodnomlačnih krogih vlada, sem že poročal. Ne smem pa tajiti, da še veliko drže na verske običaje, zlasti na primice. Pri slednjem je pa tudi veliko senčnih strani. Na primico gre cel okraj, vozijo se pa potem mnogoteri pol tedna okoli in pijó kakor Sienkiewiczovi kazaki. Epidemije, oziroma endemije je tu povsod ples in sicer se vrté že smrklice osmih let po oštarijah. Veliko degeneracije se širi brezdvoma odzgoraj, od vaske in trške »inteligence« in od različnih baronov in barones po gradičih. Nekje je slovenski zdravnik, kojega Slovenstvo pa tiči najbrže le v imenu. Za ženo ima trdo Nemko. Ne več v cvetu let, se ta predstavica »višjih« plasti vozari dan na dan okoli, oblači v smešne cunjé in igra elitno damo, pa, če se pelje v glavno mesto, vzame voz, že pol leta ne opran, odzadaj pa visi žakelj s senom. Otroka pa je že takoj po rojstvu dala stran, da ne bi je materinske dolžnosti ovirale pri teh njenih »reprezentacijskih« dolžnostih. Pri drugih je večalimenj ravno tako. Omejenost je v zvezi z nadutostjo, ima pa veliko privlačno moč na okoliš ter truje maso. Boljšega hranišča za odpadništvo ni zlepa najti.

× × ×

»Saj vam na izlet ni potreba glave. Brez glave se še ložje hodi. Vročino vam bo delala in motila vas bo. Jaz sem tudi oustil svojo glavo doma v Mokronogu.«

»Saj menda ne dela glava vročine. Doslej sem mislil, da vročino povzroča srce.«

»Po mojem mnenju želodec — odvrne drugi — toda za sedaj je to vseeno. Na vsak način na potovanju ne potrebujete glave. Bo vam v napotje.«

»Pa vsaj povedati moram doma, kam da grem. Saj stanujem takoj tule.«

»Pa pojdite. A opravite hitro.«

Matji mi je prišla naproti na prag in jaz ji povem kratko, da grem z onimile ljudmi na Kum.

Z njimi — se začudi — saj to so rokomavharji!

»Ne mama, to so Mokronožani, — odvrnem, se poslovim in odidem.

Ker nas je v Svibnem zapustil stari nosač, smo si morali, predno smo odšli dalje, najti novega. Našli smo ga v osebi krepkega mladeniča, Matjanovega Francela, ter mu naložili na hrbet vse, kar je ku imel pretežkega s sabo. Samo jaz mu nisem dal ničesar. Popotnice nisem vzel s sabo nobene, ker sem se zanašal na rodoljubne malhe svojih sopotnikov, tudi glavo sem pustil doma, srce me ni težilo čisto nič, želodec in noge sem pa obdržal, ker sem ju potreboval na potu.

Saj je menda najvišje geslo za izvestne kroge, tisto, ki sem ga v Südmarkhofu v Šentilju videl, obrobjeno s frankfurterskimi barvami in diano v zlat okvir: »Trinke nie ein Glas zu wenig!« ...

× × ×

Nekaj važnega pa treba tukaj še poudarjati. V Šentilju so danes razmere za Slovence veliko bolj ugodne kakor v bližnjih krajih proti Mariboru, tako n. pr. je Zgornja Sveta Kungota za Slovence veliko več izgubljena kakor Šentilj! V Šentilju sem videl malodane povsod slovensko-nemške in nemško-slovenske napise, da celo krajevni napis je dvojezičen kakor tudi napis na občinskem uradu in uradni razglesi. V Zgornji Sveti Kungoti pa bi ljudje kar strmeli, ako bi n. pr. gospod župan dal napraviti pri sebi dvojezičen napis ali pa če bi celo odredil tudi slovenske krajevne table in skrbel, da se mu iz Maribora dpošiljajo dvojezični razglesi. Bilo bi to tako nezasišano, da bi marsikateri na tem zbolel. V Šentilju je pač narodnostni boj zdaj tako razvnet, da sta obedve stranki na straži in si stojite do zob oborožene nasproti. Nobena druga drugi nič ne koncedira, v sredi nikomur več ni mogoče plavati. Imamo slovensko posojilnico in mladeniča, od zore do mraka delavnega, našega Zebota, o katerem smemo reči, da največ izmed vseh poklicanih faktorjev dela v obrambo našega imena proti tujcu. Drugače pa je med Šentiljem in Kungoto ter Senčurjem in večino obpessniških krajev. Tukaj ne vlada narodnostni boj, ampak skrajna narodna nezavednost, katero par Nemcev-osvojlcev zase izrablja in povečuje in sicer s pomočjo dveh faktorjev: 1) popolnega pomanjkanja smotrenega in stalnega izobraževalnega ter obrambnega dela med Slovenci, 2) ponemčevalne ljudske lažiutrakvistične šole, ki je povečini v rokah nemških nadučiteljev svobodomiselcev. O »narodnoobrambnem« delu slovenskih liberalnih učiteljev bo še prilika govoriti.

Zato treba to upoštevati: Branimo z vsemi močmi Šentilj, ne pozabimo pa pri tem vseh obližnjih krajev, ki so danes še v večji nevarnosti! V Šentilju bo dosti dela s Šentiljci samimi, za zunaj ga ne bo preostajalo. Na črti Maribor-Senčur-Lučane treba še par slovenskih Domov, treba podružnic S. M. Z., treba izobraževalnih društev, treba zavednih delavcev-posameznikov!

Prihodnjič dragi kolega, še kaj o drugih krajih!

T.

Poglavji o „klerikalni“ in o liberalni strahovladi.

Španske morije duhovnikov, trpinčenje in onečaščenje redovnic v španski Barceloni po najčednejšem krilu modernega svobodomiselstva, socialnih demokratov in anarhistov, milo čivkanje liberalcem najvzorniješe dunajske »Neue Freie Presse« po civilnem zakonu so seveda zasledovali kranjski liberalci z največjo zavistjo. In da ne zaostanejo za njimi v boju proti katoličanom, so se zdaj spravili na našo stranko. Seveda so po svojem vodilnem glasilu »Narodu« napadli predvsem ljubljanskega škofa, naše poslance, slovensko katoliško duhovščino pa kar splošno sramote in so zapisali v svojem trobilu sledeči zlobno neumen stavek: »Po farovžih pa se valjajo po mehkih blazinah prijatelji učiteljev »Slomškarjev«, ki vlečejo tisočake na leto in imajo še celo vrsto drugih denarnih sredstev.« Sicer

kranjski liberalni poštenjakoviči dobro znajo, da so ravno plače avstrijske katoliške duhovščine sramotno nizke, a toliko že še zaupajo kranjskim liberalcem, da bodo vsaj tej neresnici verovali, ker dobro znajo, da niti kranjski liberalci več ne smatrajo za evangelijsko resnico, kar čivka tisti »Narod«, ki si je po svoji zaljubljenosti v Nemce in nemškutarje upravičeno pridobil ime »Nemški Narod«.

Vse svoje sile je pa posvetilo glasilu kranjske preperete liberalne slame deželnemu šolskemu svetu in pa kranjskemu deželnemu odboru. Znano je, kako so liberalci pod Heinom strahovali tiste značajne, poštene učitelje, ki niso trobili v njihov rog. V živem spominu nam je še vsem njihova nečuvena gonja. Kako je zanemarljiva ljudske koristi prejšnja liberalna večina kranjskega deželnega zbora, je splošno znano. Leta in leta neumornega, vztrajnega dela ljudstvu v korist bo potreba, da se popravi, kar so na ljudstvu zagrešili nazadnjaški kranjski liberalci. Niso imeli ne smisla za kmeta, ne za delavca, ne za obrtnika, ne za meščana in tudi ne za lastnega liberalnega uslužbenca deželnega uradnika.

Zdaj dela deželni šolski svet strogo nepristransko, strogo po postavi. Liberalcem se pa sanja nekaj o strahovladi, ker je bilo premeščenih nekaj učiteljev, ki so slučajno liberalci. Tudi na kranjski deželni odbor bruhaajo ogenj in žvepljo, ker je nastavl kranjski deželni odbor nekaj uradnikov in pri nastavljanju ni odbil liberalcem na ljubo prošnja prosilcev, ki so slučajno pristaši naše stranke. Res smilijo se nam tisti liberalci, ki so še nedavno bahato proglasili geslo: »Liberalcem groš, klerikalcem knof«, ko zdaj prelivajo mlačne solze pa sanjajo o neki »klerikalni strahovladi«, ki jo more opaziti le razburjena domišljija prelubeznjivih naših kranjskih liberalcev.

O »klerikalni« strahovladi se sanja kranjskim liberalcem. V naši stranki so ljudje in takih ni baš malo, ki sodijo nekoliko drugače, kakor trobilo kranjskih liberalcev. Tisti, ki jim ne bo všeč, kar bomo sedaj zapisali, naj se zahvalijo vodilnemu glasilu kranjskih liberalcev, ki nas je izzvalo s svojim natolcevanjem o »klerikalni« strahovladi, da se nekoliko popočamo s tistimi liberalci, ki si služijo »klerikalno« kruh. Po raznih naših zavodih in pri naših somišljenikih je nastavljenih, in to na zelo dobrih mestih, lepo število ljudi, ki prav nič ne skrivajo, da so pristaši liberalne stranke. Nobenemu človeku v naši stranki ne pride na misel, da bi jih strahoval in jim jemal njihovo politiško prepričanje. Voditelji naše stranke bi znali marsikaj čednega povedati o vestnem poslovanju gotovih liberalnih uradnikov, ki so povzročili, da se izpuščajo po krivdi teh ljudi za njihove napake še danes otravane pšice iz liberalnega in nemškega tabornja nanje. Znani so nam taki uradi in zavodi, po katerih gospodarijo naši ljudje, ki so izgledali po svojem uradništvu popolnoma liberalno, da, liberalni nastavljenici so celo strahovali redke nastavljenice našega mišljenja.

Brez kruha celo so že bili naši sposobni ljudje, med tem ko so dobro živeli pri naših ljudeh našim načelom nasprotni ljudje. Nismo tako neusmiljeni, da zahtevamo, zdaj naj se pa vzame kruh liberalnim nastavljenicem pri naših ljudeh. Nobenemu nočemo škodovati. To pa povemo odkrito, da če bodo liberalci še naprej predpisavali, da se ne sme dajati kruh po naših ljudeh našim popolnoma sposobnim ljudem, objavimo brezobzirno vsa imena liberalnih in tistih nastavljenic po ura-

dih in zavodih, kjer gospodarijo naši ljudje, ki pravijo, da se ne vmešavajo v n. kako politiko. Ne nam, glasilo svoje stranke, naj se zahvalijo, ako nas prisili na to.

Zdaj si pa oglejmo nekoliko, kako pa kaj delajo liberalci tam, kjer neomejeno gospodarijo. Odkrito izjavljamo, da res neradi stikamo po temnih liberalnih kotih, ker dobro znamo, da:

Hoc scio pro certo: quotiescum stercore certo, aut vinco aut vincor, semper ego maculor.

(To vem za gotovo: kolikorkrat se z blatom bojujem, se zmeraj omadežujem samega, naj potem zmagam ali ne.)

Nismo pozabljeni. Zato dobro znamo, da je Hribar pred toliko leti še ob časi narodne sloge kandidiral na lastno pesmarstvo Ljubljani proti oficelnemu slovenskemu kandidatu dr. Mošetju, je vpregel v agencijo pred vsem uradništvu banke »Slavije« in je porazil pred vsem s pomočjo svojega uradništva oficelnega slovenskega kandidata. Po Hribarjevem zgledu so nato liberalci vedno postopali in še postopajo. Pred vsem se jim gre za to, da nastavljajo na uradniška mesta le ljudi, ki so jim znani, da so njihovi pristaši. In sicer se je v liberalni službi tisti, ki vidi svoj smoter v najhujši liberalni agitaciji.

Dobro se godi v liberalnih službah pred vsem najdelavnejšim strankinim pristašem. Kdor pa zine besedico, joj mu. Nagobčnik vsaki odkriti besedi je a n o liberalnega poslovnika nastavljenecem po njihovih zavodih, uradih, pisarnah, službah in službicah.

Navedi hočemo v ilustracijo nekaj zgledov. Odkrito pa izjavimo, da nam je jako žal, ker smo prisiljeni, da navedemo nekaj imen. Vsakemu privoščimo, kar ima. Ne nam, »Slovenskemu Narodu« naj se zahvali Hribar in vsi tisti, katerih imena navajamo zdaj-le, in ker si ogledamo, kako kaj izgleda na ljubljanskem rotovžu.

Dr. Zarnik Miljutin, rojen 14. aprila leta 1873, je vstopil v magistratno službo 1. januarja 1900. Zdaj je magistratni svetnik extra statum, plače ima 4800, dejalnostne doklade 1127 K na leto. — Janko Rupnik, magistratni konceptni pristav extra statum, je rojen 12. februarja 1879, v magistratno službo je vstopil 1. marca leta 1905, letne plače ima 2800, doklade 840 K. — Magistratni pisarniški kancelist Albert Sežun je vstopil v mestno službo 2. aprila 1892, dobiva letno 1800 K plače in 504 K doklade, ravno toliko kolikor dobiva magistratni pisar kancelist Alojzij Vrhovc, ki je vstopil v mestno službo 1. oktobra 1902. Od 1. marca 1899 službuje na rotovžu zdaj z letnim adjutom 906 kron praktikant Ivan Tomažič, medtem ko je že asistent Mihael Verovšek, ki je vstopil v mestno službo 11. julija 1900, torej pozneje kakor Tomažič. Mestni računski oficijal Josip Hafner je vstopil v mestno službo 1. novembra 1894, zadnjič je napredoval v službi 31. decembra 1901, magistratni pisarniški pristav Šaplja Danilo je pa vstopil v magistratno službo 1. julija 1897, v IX. činovni razred je bil pomaknjen letos 1. februarja. Ribnikar Adolf, mestni tržni nadzornik, rojen 17. junija 1880, je bil imenovan 1. januarja letos takoj v VIII. činovni razred z letno plačo 3600 kron in 966 kron dejalnostne doklade. Radi bi znali in vprašamo župana Hribarja, ako ima usposobljenostno izkušnjo za preiskavanje žvil? Mož, ki ima to skušnje in kateremu je župan, dasi je to tajni, z nekaterimi občinskimi svetniki službo obljubil, je ostal na cedilu. Mestni knjigovodja Franc Terdina je vstopil v mestno službo 11. oktobra 1890, zdaj je v VII. činovnem razredu z letno plačo 6000

bi bilo v nji: Darovi Pandore, ali vsaj vir kranjske poezije? — Šele vrhu Kuma se nam je odkrila skrivnost gospodične malhe in zagledali smo lepo plečo in pristne kranjske klobase.

Zdaj moram pa opisati še ostale udeležence ekspedicije.

Iz Mokronoga se je šlo v dveh oddelkih. Eden oddelek, ki je obstajal večinoma iz moških, samo dve dami sta bili zraven, je odrinil pozneje iz Mokronoga in vzela daljšo pot čez St. Rupert, Dole in St. Jur, ter je seveda prišel tudi pozneje na Kum. Drugi oddelek pa, pri katerem sta bila dva dečka, tri dame in pet moških, je odrinil zgodaj jutraj iz Mokronoga čez St. Janž, Gradac, Kladje in Svibno, kjer je vjel mene. Ekspedicija je imela nekako uraden značaj, ker so se je udeležili skoraj vsi predstavitelji visoke vlade v Mokronogu. Manjkalo je samo župana in trškega policaja, pa bi bile zbrane v naši družbi vse oblasti mokronoškega trga. Bil je gospod sodnik s svojo soprogo in sinčkom, gospod davkar s soprogo in sinčkom, gospod davčni kontrolor s sestro, gospod sodnik iz Trebnjega, gospod profesor dr. Böhm iz Reke, celo g. davčni eksekutor, katerega bi Mokronožarij gotovo za dalj časa radi pustili na božjo pot — samo policaja ni bilo. Izmed meščanskih krogov omenjam tri brate Mejak, dva izmed njih gimnazijska abiturienta, ki so

bili polni vseh hribolezkih čednosti. Sicer je bila pa naša družba strogo demokratična. Naš demokratizem je šel tako daleč, da sem bil tudi jaz v polnem obsegu svojega želodca deležen klobas, katere je nosila v svoji malhi naša poetična gospodična, za kar ji bom hvaležen, dokler ne bom pozabil.

Vodja našega oddelka je bil gospod davčni kontrolor, ki je razdelil četo tako spretno tako, da je bila spredaj lahka konjenica, v sredi generalni štab in težko topništvo, zadaj pa navadna pehota. Maroderje in k punktu nagnjene osebe je postavil pa pred topništvo in tako, da bi ne imeli pred očmi naših popotnih malh. Tako je šlo še precej dobro gori do Črnegloga, kjer se je onstran Babiča in Črnegloga začel prvi punt in so nekateri sotrudniki in strpini brez poglavarjevega dovoljenja pometali v sence težave svojega telesa. Na Vrbeh, med Sekotom in Jarškom, je pa bil na trati pred Jarškovo hišo oficijalen opočitek in Jarškovo dekletce nam je prineslo v krepčilo mernik vođe, Jaršek nas je pa pomiloval, ker gremo v taki vročini na pokoro k sveti Neži na Kumu. Drugi odpočitek je bil pod Dolškovim kozolcem, kjer nam je spet Dolšskovo dekletce streglo z izvrstno vodo — zadnja voda, ki se dobi na Kumu. Od Dolška na Kum že ni več daleč in mi smo takos poti vzeli z enim naskokom.

in doklado 1127 kron. Župana prosimo, naj pojasni, če ima tisti računski izpit, ki se zahteva čez eno leto od vsakega praktikanta in če se mu je res navrglo deset službenih let? Duffe Ivan, mestni stavbni svetnik, je vstopil v mestno službo 1. junija 1884. Plače ima letno 6600, doklade 1124 kron. Župana prosimo, naj pojasni, če ima Duffe predpisano inženirsko izkušnjo? Ravnatelj mestnega vodovoda in mestne elektrarne Ciuha ima na leto 6000 kron plače, 1127 doklade in 600 letnega pavšala za nadzorovanje zajemalnice v Klečah. Župan naj pojasni, ali ima Ciuha predpisano inženirsko izkušnjo? Pojasnila bi tudi radi, ali se je res navrglo deset let službe 9. januarja 1856 rojenemu mestnemu arhivarju Antonu Aškercu, ki je vstopil 15. avgusta 1898 v mestno službo, ki ima 2800 K letne plače in 840 dejalnostne doklade, kakor tudi, če se je navrglo deset let službe 21. oktobra 1855 rojenemu I. magistratnemu komisarju Albinu Semenu, ki ima letne plače 3600, dejalnostne doklade pa 966 kron, knjigovoz Zirkelbach pa je postal — knjigovodja.

Tako se delita solnce in senca na ljubljanskem rotovžu. Pripomnimo, da so vsi mavedenci, tudi tisti, ki jih zadeva senca, odločni pristaši liberalne stranke.

Na zopetno svidenje, če bo »Nemški Narod« zopet sanjal o »klerikalni« strahovladi.

Tako izgleda naša »klerikalna« strahovlada nasproti liberalcem. Naši ljudje si mislo nikdar prilastili tistega liberalnega načela, da se mora predvsem skrbeti za ljudi lastnega mišljenja. Kranjskim liberalcem kakor tudi njihovemu glasilu je to prav dobro znano, kakor nam. Precej nesramne drznosti je bilo za to potreba, da se je upal sploh zapisati »Nemški Narod« besedo »klerikalna« strahovlada.

Naša živinoreja.

Po deželi se je začelo prav živahno gibanje za zboljšanje živinoreje, posebno govedoreje. Odkar je začel tudi deželni odbor podpirati živinorejo, se pozna že precejšnji napredek. Posebno se je začelo zboljšanje živinoreje zadrugnim potom. Da je to edina in prava pot, nam kažejo druge napredne dežele. V Švici je skoraj vsaki kmet, ki se bavi z živinorejo, v živinorejski zadrugi. Pri nas so še take zadruge bolj važne, ker imamo male posestnike. En sam si ne more rediti lepega plemenjaka, ker mu ni mogoče večkrat imeti pašo za mlado živino in ker mu nedostajajo znanja sploh za zboljšanje živinoreje. To se pa lahko stori zadrugnim potom. Živino moramo izrejevati na ta način, da nam bo dala več vžitka, da nam bo donajala več dobička. Mi krmimo večkrat predrago, živimo krmno ne izplačajo, kar je tem bolj občutno, čim dražja je krma. Dobiček od živine je večkrat premajhen. To se da popraviti z umno rejo, da zbiramo boljši živali za plemo, da krmimo pravilno sestavimo, da vpeljemo poskušno molžo. Ona krava, ki daje največ mleka in najbolj mastno, bo tudi krmno bolj izplačala. Reja mlade živine je pri nas večinoma napačna in že v zgodnji mladosti se živali pokvari. Zelo važen je skupni nakup in prodaja plemenske živine. Vse to se da zboljšati potom živinorejskih zadrug. Naše kmečko ljudstvo je danes v zadrugništvu že toliko izobraženo, da samo sprevidi, da je to edina pot v zboljšanju živinoreje. Živinoreja je pa prva in najpoglavnejša stroka v deželi, katera daje našemu kmetu v vseh delih dežele največje in najbolj gotove dohodke. Nad živino ne pride lahko kriza, kakor nad vino ali dru-

ge pridelke. Kjer je živinoreja razvita, tam postaja tudi zemlja rodovitnejša, ker se polje in travniki bolje gnojijo. Tudi za vinorodne kraje je živinoreja zelo važna, ker trta potrebuje veliko gnojila. Umetni gnoj pa hlevskega nikdar ne more popolnoma nadomestiti. Nadalje je umetni gnoj precej drag in veliko tisoč kron gre vsako leto zanj iz dežele, katere bi ostale doma, ako bi se živinorejo bolje gojilo. Po vseh delih dežele, kjer so kmetovalci za napredek, naj se prične z snovanjem živinorejskih zadrug. Snovanje živinorejskih zadrug zelo podpira deželni odbor kranjski in daje on kakor tudi država primerne podpore. Seveda morajo posestniki sami tudi pridno delovati. Zelo zanimivo se je začela razvijati živinorejska zadruga v Selcih, ki ima danes osem zadrugniških bikov, zadrugne mirjase, skupno pašo na planini, nalašč nastavljenega živinorejskega inštruktorja, ki zadrugnike uči, umno rejo, molžo, oskrbuje pašo, skrbi za prodajo itd. Dosedaj imamo živinorejske zadruge v Selcih, Šmartnu pri Kranju, Sorri, Predosljah, Cerkljah, Kamniku, Gorjah, Dolskem, Horjulju, Borovnici, Ilirski Bistrici, Št. Rupertu, Igu, več se jih pa še snuje. Nekatere od teh že prav živahno delujejo, nekatere se še pripravljajo. Omeniti je treba, da traja več časa predno se pri zadrugi znatno pozna zboljšanje živine, zato je treba potrpljenja in neutrudljivega dela. Dežela in država pa naj saj nekaj let, da si opomorejo te zadruge, znatno podpirata zadruge, saj je v tem najboljše naložen denar. Ko se bode enkrat več lepe živine doma zaredilo, potem bo lahko šlo. Sedaj se pa mora lepa plemenska živina za začetek, krave in biki, z naj dežele kupiti. In lepa živina je zelo draga. Z znatno podporo države in dežele in s pridnim delom živinorejcev se bode naša živinoreja v kratkem času močno povzdignila.

Kočevski razbojniki pred sodiščem.

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA V NOvem MESTU.

V četrtek se je vršila v okrožnem sodišču v Novem mestu obravnava proti trem kočevskim razgrajajem, »Johann Janeschütz«, »Johann Weinschrott« in »Joseph Dürfeld«, ki so dne 6. julija razgrajali in nesramno razbijali po prodajalni slovenskega trgovca g. Fr. Pevca. Isti dan so bili obsojeni pri kočevskem okrajnem sodišču zaradi nesramnega napada in krutega pretepa g. Novaka, tajnika slovenske posojilnice, in so se po obsodbi domenili v neki gostilni, da pojdejo »in die posojilnica in v prodajalno gosp. Pevca«. Tam so razbili več šip, poškodovali precej blaga, razbili steklenico in Janeschütz je celo zamahnil s koso proti pomočniku Lunačku, a se je ta k sreči skril za prodajalno mizo in oni je zadel po utežih na mizi. Nadalje je zabranil Dürfeld aretacijo Janeschütza, ki je najprej stražniku ubežal, a pozneje se branil in suval z rokami in sunil stražmojstra Moleka trikrat tako močno v prsi, da mu je padla čelada z glave.

Celo dejanje je spremljalo in odobravalo zunaj zbrano občinstvo s hajljanjem in bravo-klici in pa obtoženci sami s Heil, potem »Abzug posojilnice« in »Heil und Sieg der deutschen Sprache«.

Obtoženci trdijo, da ne vedo ničesar, ker so bili »total besoffen«. A vendar se Dürfeld dobro spominja, da ni bil tako pijan kakor ona dva, da si ni rok umival,

ko sta jih zalotila orožnik in stražnik.

Jednajat prič slovenskih in nemških pa izpove, da niso bili ne trezni, ne pijani, ampak malo korajžni, veselostni, »angeheitert« in »aufgeregt«.

Zagovornik Ambroschitsch in namestnik državnega pravdnštva zatrjujeta, da je »absolut unmöglich« udariti s koso, pač pa suniti ali zabosti.

Sodni dvor je spoznal vse tri obtožence krive hudodelstva javnega nasilstva. Janeschütza tudi krivega namere lahke telesne poškodbe in Dürfelda krivega, da je zabranil aretacijo, ker se je postavil med stražnika in Janeschütza. Obsodil je Janeschütza na 8 mesecev težke ječe, poostrene z mesečnim postom, Dürfelda na 6 mesecev, Weinschrotta na 5 mesecev težke ječe, poostrene z mesečnim postom. Povrniti morajo škodo trgovcu Fr. Pevcu.

Zagovornik je vložil ničnostno pritožbo in prosil, da izpuste obtožence. Sodni dvor je dovolil izpustitev iz zapore in kavcijo, ki se mora položiti, je določil namestnik državnega pravdnštva Kočevar pl. Coudenheim, in sicer 400, 300, 200 K!!!

× × ×

To je bila krasna slika »nemške kulture«! S kamenjem delajo Nemci od Kočevja do najsevernejše nemške meje. V Schwechatu so s kamenjem napadli češko prireditel, proti izletu nekega delavskega društva v Vachau je izdal nemški narodni svet oklic, katerega je podpisal profesor (!) Leonhard in v katerem stoji: »Neko delavsko socialno demokratično društvo je nameravalo napraviti izlet v Vachau. Nemški narodni svet je izdal proglas, ki ga je podpisal c. kr. profesor Leonhard in v katerem stoji: »Ako se Čehom kljub temu posreči priti v Vachau, se pač ne bodo mogli tam šest ur pomuditi, ne da bi prišlo do katastrofe.«

Taki so Nemci!

Kje je narod na svetu, katerega »kulturni« in politični voditelji bi tako očito ščuvali svoje sorojake k poboji in zločinom? In v Avstriji se imenujejo ti ljudje »državo vzdržujoči« element ter imajo v svojih rokah ministrstvo in državno upravo. Ali se merodajni krogi nočejo ali ne morejo zdraviti in spregledati? — Naj se ne obotavljajo predolgo, da ne bo prepozno!

Pesem obstrukcije.

Vihar buči v gorah,
čez breg kipi vode. —
Mi hočemo svobode
in vas, in vas je strah!

Si vstal kot velikan,
si vstal na ljute boje. —
Le pelji čete svoje,
zdaj naš se bliža dan.

Nič več, nič več nikdar
ne bomo vam služili,
mi hrabri smo in čili,
mi gremo kot vihar.

Naj zasumé vodé
in naj se stresa gora:
nad njo se bliska zora,
ljub bratje, na goré.

Mi gremo za teboj,
mi hočemo svobode,
in krasnejše osode,
tam, kjer razsaja boj.

Slovesen dan dolenjskega katoliškega dijaštva.

Dne 16. avgusta se ustanovi pododbor »Slovenske Dijaške Zveze« v Ribnici, v staroznani dolenjski stolici. Moč organizacije, ki je prav v najnovejšem času pokazala vso svojo moč zlasti med našim mladim naraščajem, je zbrala pod zastavo svetih katoliških načel tudi za vse dobro navdušeno dijaštvo prostrane ribniške doline. Prihitite na ta slavnostni dan dolenjskega katoliškega dijaštva vsi, ki ljubite in cenite pomen združevanja naše dijaške mladine. Naše stremljenje je plemenito, naša načela so večnotrajna. Po geslu »z Bogom za narod« hočemo narodu vzgojiti učiteljev-voditeljev, ki jim je nad vse sveta vera in draga gruda naših očetov.

V naših vrstah je doma ljubezen do ljudstva. Na neomajni podlagi svetih katoliških načel posveča slovenski katoliški dijak svoje moči pravi izobrazbi ljudstva. Ker je v vednem kontaktu z ljudstvom, pozna najbolje skeleče rane svojega ljudstva. Nam nasprotna dijaška mladina se ogiblje ljudstva, za priprostega slovenskega kmeta nima srca, ker je v lastnem srcu zamorila cvetko vere, ki edina more roditi pravo nesebično ljubezen do naroda. — V naših vrstah je doma delo za ljudstvo. Z bistrim očesom opazujemo notranje in zunanje sovražnike ljudstva in opozarjamo nanje svoje ljudstvo. V vzajemni ljubezni in medsebojnem bratskem podpiranju se neustrašno borimo proti vsacemu, ki bi se drznil kršiti in rušiti priljubljeno domačo prst. Pri trezno premišljenem delu obračamo glavno pozornost na nemški in laški živeli, ki hoče iztrgati kosček težko prisluženega kruha našim bratom in jih liki naraščajoča povodenj izpodrinuti iz zelenih ribniških vrtov. Polni mladeniškega navdušenja in požrtvovalnosti se potegujemo za dušmi in stvarni napredek našega ljudstva. Verske ideje prešinjajo naš program, ker je le v realizovanju vzvišenih katoliških načel zagotovljena boljša bodočnost našemu ljudstvu.

To so naši cilji, vredni, da jih podpira vsak odkritosrčen domoljub. Zato upravičeno pričakujemo, da bo dan 16. avgusta slovesen praznik dolenjskega katoliškega dijaštva. V skupnem nastopu z našim razumnostvom in našim ljudstvom bomo položili temeljni kamen našemu mlademu pododboru, iz medsebojne bratske ljubavi pa zajemali moč za naše nadaljnje delo. Dijaki, prihitite kakor en moč vsi, ki vam res bije srce za procvit in povzdigo daleč na okoli znane ribniške doline. Zavest, da hočete z mnogoštevilnim javnim nastopom pokazati, da so vam svete tradicije očetov in na srcu blagor našega ljudstva, naj vam bo bodrilo in plačilo za Vaš trud in Vašo daljno pot. Dela nas čaka veliko in le z združenimi močmi bomo želi lepih sadov. Zato na dan 16. avgusta na noge, dolenjsko katoliško dijaštvo!

Spored ribniškega dijaškega sestanka bo sledeči:

Dopoldne:

Ob 10. uri sveta maša v župni cerkvi. Takoj po maši se vrši zborovanje v prostorih tukajšnjega izobraževalnega društva. Po zborovanju skupno kosilo.

Popoldne igra.

Drugi dan izlet: Nova Štifta, Loški potok.

* * *

Dan 16. avgusta naj bo sijajna manifestacija združene moči dolenjskega katoliškega dijaštva. Vsi, ki se udeležijo tega

Ali veste, zakaj se imenuje naša gora »Kum«? Nekdo mi je razložil tako-le: Davno, davno — takrat je bila pri nas še nemškutarija — sta se odpravila sv. Jošt in sveta Neža na Kum na božjo pot. Sveti Jošt kot postaren možak je hodil težko, sveta Neža kot brhko dekle je pa hitela naprej in, kadar je sveti Jošt pešal, se je obrnila in zaklicala bolj po kočevsko: »Kum! Kum!« Zdaj imata na vrhuncu sv. Jošt in sveta Neža cerkvi in gora se imenuje »Kum«.

Ko smo prišli na hrib, drugi oddelek se ni prišel in mi smo se pripravljali, da bi jih dobro sprejeli. Mežnarju smo naročili, naj nam skuha žganjcev z mlekom — bilo nas je vseh skupaj 18 oseb — gospa sodnikova se je takoj lotila kuhat guljaž in gospa davkarjeva ji je azistirala, gospod kontrolor je vzel oddelek moških s sabo, ter so pričeli nanašati in žgati kres, jaz sem se pa hotel zmužniti v kak katiček in pasti lenobo, toda strogo oko postave me je zapazilo in boljša polovica mokronoške sodnijske oblasti mi je velela k ognjišču, da sem mešal guljaž. Ker nisem vaju mešati pri damah, se razume, da sem bil precej neokreten, guljaž mi je pa dvakrat dobro dišal, ker sem imel zavest, da sem ga pošteno zaslužil.

Ko je prišel še drugi oddelek ekspedicije, je bil sprejet z velikim veseljem in pričela se je večerja, pri kateri je naš pevski zbor pel razne pesmi in veselje je bilo

popolno in nemoteno. Mene so, menda radi večje varnosti, posadili med sodnijo in davkarijo.

Polni guljaža, žganjcev z mlekom in veselja smo se šele pozno odpravili k počitku. Našli smo sedem postelj, katere smo zasedli, kdor pa ni dobil postelje, je vzel rjuho in se spravil pod streho na seno — kakor je romarska navada. Zjutraj sem v cerkvi maševal, prišlo je tudi več ljudi iz bližnjih krajev, ki so bili veseli, da imajo to nedeljo tako blizu mašo, naš moški zbor je pa šel na kor in pel, da se je sveti Neži srce smejalo od veselja.

Nekateri ljudje mislijo, da so res cesarske oblasti samo za to, da ljudi preganjajo, davkarija, da denar izžema, sodnija, da lumpce zapira itd. Tukaj se je pa pokazalo, da imajo tudi sodelovati pri prijetnostih življenja. Davkarija in sodnija je skupaj z meščanskimi krogi pela na koru v cerkvi cerkvene, v mežnariji pa tudi druge lepe pesmi, njihove boljše polovice so nam pa stregle z guljažem in z žganjem in z drugimi prijetnostmi življenja.

S Kuma smo šli domov čez Radeče in Št. Janž in zvečer sem moral še, hočeš nočeš, prenočiti v Mokronogu na sodniji, pa ne na ričetu med jetniki, ampak pri gospodu sodniku v mehki postelji.

Tako se roma na dolenjski stari, sveti Kum. Kdor ne verjame, naj poskusi in ako bo našel tako prijetno družbo, kot jaz, se mu bo ravno tako dobro godilo.

Boltatu Pepe.

Naš gespudžepan se ni na laterna ubesu za štrk, kokr je prorokvou ampak se je ubesu menistre Binerte ukul urata in ga tku ubjema, de

ga u nazadne še zadušu ud same lebezen in hvaležnost. Naš »Narodovc« pa tu iz same narudne zavednost mirn gledaja in s mislja: usak ma soj prevelegium.

Nahter ma prevelegium zatu in predaja žilher pirprajarnce Nemcem, druh grajšine, ta trek pa use skp iz lami ured. Zatu pa je treba u ta peru vrst, de je dohr leberalc, pol dela lohka kšefte, kakršne če in kulkr se mu jh lub, nubena kokla ga zatu na u brenla. Bul nas var, če b pa kej tacga naredu en klerekalc, tu b t začeu ta »Sluvsenk Narod« pu tri pusebne izdaje na dan vn dajat, in še b na spravu ush priimku notr, kulkr b jh mou nameneneh zajn in dva para vulou b ga na blu ustan tku raztrgat, kokr b ga raz-

trgu ta resnica in pravicalubn »Sluvsenk Narod«. Čudn je na tem svete, res čudn.

Jest sm mislu, de u ta dvejt september Sluvsencem res kej zalegu in de sta Lunder in Adamič res rešila iz soja krvjo »sluvsenk narod«; pa sm se salamejnsk urezu! Rešila nista družga, kokr gespud dohtar Uražmuva pirprajarnca iz sru-mašne, druh je ustal pa use pr ta starem, Sluvsenk narod se zdey joka za sluvsenskm narternim in nln grubovi »tulja«, gespud dohtar Uražn pa ružla tku iz tistm družam u varžet, ke sa mu ga Nemci udštel za pirprajarnca, de na sliš tega jukajna m tega »tulejna«.

Tak sa liberaln prvaki in za takem leberahem prvakem dereja leberalci. De je pa več takh, k za nim dereja, pa ustanou-laja te leberaln prvaki pu ush konceh in krajeh »gespudarska« in »prosvetna« društva, de jh tku iz gespud dohtar Uražn-nemškem peram uhranja u večnem duzine, de na morja nekol pridet du ta prave pagnet in una, de b sprevidl, kakšne prsmode de sa.

Unkat, ke sa mel ud enga tacga gespudarskega in prusvetnga društva za šentjakubsk ukraj ena veselica, sm naletu tam pud Zgunarjam na enga mužakarja, ke je slonu u enmo kot in tku mil jamru, de m je kar srce pretresl.

»Kua pa delate tiela in jamrate?« sm ga prašu ket usmilen Samaritan.

»Oh, člouk, al na vidš! Gespudarstu

dijaškega sestanka, naj blagovolijo poslati priglase vsaj do 12. t. m., da bo mogel pripravljati odbor vse potrebno ukremiti. Vsa tozadevna poročila naj se pošiljajo na naslov: Fran Trdan, stud. phil., Sušje pri Ribnici, Dolenjsko.

Vestnik „Družbe sv. Rafaela“.

Pozor rojaki!

Ameriška družba »Sv. Rafaela« je poslala slovenski podružnici »Sv. Rafaela« v Ljubljani poziv pod gorenjim naslovom s prošnjo, da se priobči v vseh slovenskih listih in s svarilom, naj se ljudje sedaj ne izseljujejo. V dopisu pravi ameriška Rafaelova družba: »Silno žalostno je gledati, kako sirote na Ellis Islandu zdihujejo in jokajo, ko vidijo, da je vse njih upanje zastoni, da morajo nazaj v domovino, še predno so stopili na ameriška tla.

Dolg so naredili, da so plačali pot — z upom, da si tukaj kaj zaslužijo, a nazaj morajo v revščino. Te postavbe (ki jih navaja oglas) se izvršujejo do črke natančno. Zatorej prosimo, da nemudoma opozorite rojake na te naredbe, da ne bodo hodili zamaž sem.«

Priobčujemo oglas, obenem pa prosimo vse slovenske liste — brez razlike — da ga v interesu dobre stvari priobčijo v prihodnji številki:

Oglas slove:

»Ellis Island (Kastelgarden) v New Yorku je dobil novega zapovednika, komisarja W. Williamsa, mesto bivšega Roberta Watchorna. Z novim komisarjem se je pa izdatno izpremenilo tudi poslovanje naselniške oblasti. Novi komisar je izdal naredbe strogo po državnih naseljeniških zakonih. Rojaki naj pazijo:

1. Vsak izseljenec mora pokazati nadzorniku pred vstopom v Ameriko najmanj 125 kron ali 25 dolarjev in pa plačan mora imeti poleg tega vožni listek prav do svojega cilja.

2. Ako bi ne imel te vsote, mora na Ellis Islandu toliko časa čakati, da dobi to vsoto. Toda, kar je sedaj drugače in strožje: mu sme to vsoto poslati le oče, mati, mož, žena, sin, hči, morda včasih svak, nečak, stric, teta, t. j. taki, ki so že postavno dolžni zanj skrbeti.

V vseh drugih slučajih mora pa vlada določiti, ali se dovoli izseljencu, da sprejme denar ali ne. Postava namreč prepooveduje, da se reveži (pauperes) ne smejo pustiti na suho, ker bodo najbrže morali biti za breme javnemu usmiljenju, ali usmiljenju kakega posameznika.

Ako pa izseljenec nima že dovolj denarja, da bi mogel na suho, in torej prosi prijatelja ali znanca, da mu da to vsoto, je že za breme zasebnemu usmiljenju, torej je zoper postavo in ne sme na suho. V takih slučajih sicer izseljeniški misijonarji izposlujejo od parobrodskih družb, da jim vrnejo denar, kolikor so plačali za železnico do kraja, kamor so bili namenjeni, da jim poiščejo v mestu gotovo delo. In ako je izseljenec čvrst in krepak, se tem prizivom tudi ugodí.

Vendar resno svarimo rojake, da gotovo vzamejo seboj toliko denarja, da bodo v New York prinesli vsaj še 125 K, t. j. 25 dolarjev.

Dalje naj se nikar ne zanašajo, da jim ho prijatelj ali sorodnik poslati v New York potrebno vsoto, ko bodo že tukaj. Ako ne, so že v nevarnosti, da bo dolga pot do New Yorka zastoni.

Glede slabotnih, nad 45 let starih, pohabljenih in nerazvitih je pa sedaj še strožje. Takim prav resno odsvetujemo, naj

nikar ne poizkušajo priti sem, ker je zelo dvomljivo, če bodo sploh pripuščeni. Le žena k možu, mož k ženi, otroci k staršem, ali starši k otrokom, le v teh slučajih je dovoljen vstop. V drugih slučajih je pa skoro gotovo, da se ne bo dalo dobiti dovoljenja za vstop.

Zatorej, rojaki, bodite premišljeni in oprezni, ako se izselite v sedanjem času. Naselniške postavbe se sedaj strogo izvršujejo. Ako vam tudi morda kak »Amerikanec« drugače pove, ali ako kdo iz Amerike piše, da ni tako, nikar ne verjemite, da ne boste britko varani. Samo danes je bilo na Ellis Islandu pridržanih nad 2000 izseljencev in jih je bilo poslanih nazaj nad 400. In to gre dan za dnem.

Družba sv. Rafaela izpolnjuje svojo dolžnost in resno svari: »Ne v Ameriko!« Zlasti sedaj ne. Ako pa že mora biti, pa naj vsakdo preje dobro premisli, vse uredi, vzame dovolj denarja seboj in potem šele naj poizkusi.

Najbolje pa naredijo naši rojaki, če se obrnejo na »Družbo sv. Rafaela« v New Yorku za svet.

Tudi družba sv. Rafaela v Ljubljani daje vsaktera pismena pojasnila. Pripomnimo še, da sta bila prvi teden meseca julija zavrnjena v domovino tudi dva Slovence.

Družba sv. Rafaela.

Idrijske novice.

i Sklepi, ki naj vežejo vse občine, se pri nas na kaj izviren način napravljajo in razveljavljajo. Županstvo skliče občinske odbornike kseji. Mož pa, ki so želeli doseči čast občinskih odbornikov, po narodno naprednem receptu, premalo pride k seji, kajti za delo naprednjak ni preveč vnet. Opozorjeni, da seja ni sklepčna, ker nista navzoči dve tretjini odbornikov, potrdé se za sklepe, in župan vodi sejo ter daje v razgovor in sklepanje različne predloge. Prihodnjega dne stoji na občinski deski nabit en sam sklep, kakor bi se bilo razpravljalo in sklepalo edino o tem. Štirinajsti dan potem dobi županstvo v roko pritožbo na deželni odbor proti vsem sklepom, ki so bili napravljani v nesklepčni seji. In kaj sledi? Sedaj župan, ki je nesklepčno sejo otvoril, vodil in jo pustil sklepati, eden sklep dal tudi nabiti na občinsko desko, razveljavi sklepe sam in razpiše takoj novo sejo z istim dnevnim redom. Kaj so sklenili v tej seji med seboj, ne vemo, na občinski deski je bil zopet samo tisti sklep, ki ga je županstvo razglasilo po nesklepčni seji. Ker je bilo napravljanih pri neveljavni seji dne 7. julija še nekaj drugih sklepov, ki niso bili razglašeni, se je zgodilo isto gotovo tudi pri seji dne 23. julija. Ali se jih sme izvršiti, ker niso bili razglašeni? Bomo videli. Za danes je pač dosti, če samo vprašamo županstvo in druge oblasti, ali dela županstvo pravilno, ako razveljavlja sklepe občinskih sej potem, ko je že vložena pritožba na pristojno mesto.

i Kako obzirni in hvaležni so naši naprednjaki, pokazali so pred nekaj dnevi. Občinski tajnik Novak je odšel na sokolsko telovadbo v Luksemburg, župan Šepetavec pa tudi nekam. Radovedni smo bili že takrat, ko je bil izvoljen za podžupana I. Kokali, član socialnodemokratske organizacije, ali bo kdaj res nadomestoval župana. Na tiem smo dvomili, ker dobro vemo, kako solzavo naši naprednjaki vse obljubijo, kadar so v sili, kakor n. pr. ob volitvah. Ko so pa enkrat konja zajahali, ga pa izlepa ne dajo iz rok. Tudi sedaj se nismo nič zmotili. Da so dobili na svojo

stran socialdemokrate, so jim prepustili podžupanski stolec in še enega svetovalca navrgli. Pričakoval bi pač vsakdo, da bo namestoval župana Šepetavca v odsotnosti podžupan Kokali. Pa ni bilo tako. Zasedel je za tiste dni županstvo napredni Dragotin Lapajne, zadnji izmed svetovalcev. Tako smo dobili nov dokaz, kako se godi tistemu, kdor verjame kaj naprednjakom. Prišel je ta dogodek v toliko prav, da morda razvidjo socialni demokratje, kako dobro bi se jim godilo v novi čitalnici pod komando narodnih naprednjakov.

i Moderna postaja Idrija vedno bolj. Te dni se je govorilo celo o nekem nameravanem dvoboju. Živela mladina, ki zna tako koristno delati za narod!

i Naši provizionisti ne dobe nič izboljšanja. Mesec dni se je že po mestu govorilo, da v kratkem pride vesela novica o izdatnem povišanju pokojnine starim rudarjem. Novi deželni poslanec je dosegel, on zna na pravem mestu potrkati. Kako iznenadenje pa vlada ta teden, ko jim naznanja ministrstvo, da njih prošnje ne more predložiti na najvišje mesto, da torej vse pri starem ostane, o kakem izboljšanju ni misliti. Smilijo se nam sicer trpini, ki so svoje moči zrabili pri rudniku, a sedaj v taki draginji in v visoki starosti naj s pičlo provizijo izhajajo. A pričakovali smo tak odgovor, na nerodno postopanje pri oddaji prošnje na presv. cesarja. Lansko leto so namreč že zbirali denar za deputacijo na Dunaj, plačali precej drago tudi prošnjo, ki so jo hoteli oddati osebno vladarju. Naši poslanci bi preskrbeli avdienco, na katero so stavili zadnje upanje. A ker o priliki jubilejnih dni presv. cesar ni sprejemal nobenih deputacij, se je reklo našim rudarjem, naj počakajo za teden dni. To pa ni bilo po volji liberalcem. Da bi kaj sodelovali poslanci S. L. S. sedaj, ko imajo deželnega poslanca iz svoje srede, bi bilo nezaslišano. Hajdi tedaj Gangl z deputacijo na Dunaj dne 1. decembra 1. 1908! Res so šli in pri ministrstvih kazali svojo prošnjo, ter jo tudi pri ministru za javna dela pustili. Ker imajo dunajski uradniki navado, da so zelo prijazni in obljubijo svojo pomoč na vse strani, je menila deputacija, da je že vse dosegla in vračajoči se v Idrijo so pravili, s kako visokimi gospodi so govorili, kako so bili vljudni, jim celo za slovo roke podali in voščili srečno pot. V resnici pa so se uradniki za hrbtno smejali, češ, po čemu tako dolgo pot osebno storiti, saj bi bila pošta še prej pripeljala prošnjo iz Idrije na Dunaj, ker gre dvakrat na dan. Osebna pot je tudi veliko dražja, rudarjem se menda le tako slabo ne godi, ker imajo denar za dolgo potovanje. Uradniki tudi iz svoje moči ne morejo nič drugega storiti, kakor le to, kar je v postavi zajamčeno. Naj se tudi prošnja odda v kabinetno pisarno, mora ministrstvo povedati prej svoje mnenje, ako ga ne takoj, se pa prošnja njemu pošlje, da izrazi svoje stališče napram prosilcem.

Take prošnje je že oddajal prejšnji deželni poslanec in sicer trikrat, ravno v izboljšanju pokojnin rudarjem. Res se je nekaterim izboljšalo, vsa vsota je znašala nad 6000 kron, a več se ni moglo doseči, ker so vedno kazali, da za Idrijo ne morejo izjeme delati, da imajo provizionisti povsod enak normale. Ministrstvo ne more priporočati preko normala za idrijske delavce kaj posebnega, ker bi s tem samo sebi nasprotovalo. Edina pot je bila sedaj o priliki jubileja dobiti kako avdienco pri vladarju, saj je znano, da je včasih celo iz svojega naklonil izboljšanje, ako se je ministrstvo protivilo. To se je povedalo, tudi našim upokojenim rudarjem, ko so skladali doneske za potnino na Dunaj. A mesto počakati avdience, pelje Gangl deputacijo sam k ministrstvu, češ, pokažimo kaj velja idrijski deželni poslanec. Odgovor je prišel in sicer tak, kakoršnega je vsaki skušeni človek pričakoval, žalibog, da je s tem, skoro bi lahko rekli, tudi zadnji up šel po vodi, da bi dobili nekaj izboljšanja. Prilika je bila res v jubilejni dobi, a to priliko so zamudili radi trme, da bi tudi kakšen katoličan sodeloval, ker terorizem nekaterih mladih v našem mestu pravi: s katoličani nobene stike! Koliko pa sami v svoji modrosti pametnega dosežejo, je to nov dokaz nerodnosti, ki pa žal bolj drugim kakor njim škoduje.

Ministrska kriza.

Časopisje zdaj veliko piše o nameravani izpremembi Bienenrothove vlade v jeseni. Moric Benedikt, ki ima sicer dober nos, a piše seveda tako, kakor ugaja njegovim koristim, piše v svojem listu, da so vse govorice o izpremembi Bienenrothovega kabineta jeseni zgolj kombinacije, češ, ministri se povrnejo šele v drugi polovici avgusta nazaj na Dunaj in da se bo morebiti lahko govorilo o morebitnih kabinetskih izpremembah po ministrskem svetu na cesarjev rojstni dan. Druga poročila se glase drugače. Naglašajo, da se prično pogajanja na Dunaju 10. t. m. Dvomijo, da bi sledil Bienenroth Weiskirchner. Naglašajo, da se kljub dementijem Bilinski ne

bo mogel vzdržati. Nemški parlamentarni krogi se pa zavzemajo za Hohenburgerja in napovedujejo vojsko, če Hohenburger odstopi, češ, da bi to pomenjalo izpremembo kurza v prilog Slovanom. Iz Linca se poroča, da je nemški minister kraja Schreiner došel 6. t. m. v Linc, kjer se je razgovarjal z nekaterimi vodilnimi poslanci nemške narodne zveze z ozirom na nemške izjave, da če odstopi Hohenburger, napovedo Nemci vojsko. Schreiner jih je pomiril na strogo zaupnem sestanku. »Grazer Tagblatt« pa piše, da je najbrže izmišljeno poročilo o Schreinerjevi »konferenci«. Bienenroth ni na Dunaju, o svojih načrtih pa Hohenburger tudi nasproti Schreinerju ni ničesar izjavil. Schreinerjev linški obisk nima nič opraviti s političnim položajem ali z izpremembo vlade. Predsednik Poljskega kola pa sklicuje 17. t. m. na Dunaj v posvetovanje načelnike vseh deloljubnih strank. Šlo se bo, kako omogočiti delovanje češkega deželnega kakor tudi državnega zbora. O novi koalicijski se ne bo razpravljalo, pač pa morabit o kabinetski izpremembi. Dne 16. t. m. zboraže tudi izvršilni odbor nemških svobodomiselnih strank in socialnih demokratov. Značilno je, da zahtevajo nemške svobodomiselnice stranke, naj odstopijo naučni min. Stürghk. Novice o Stürghkovem in o Hohenburgerjevem odstopu širijo tisti nemški parlamentarci, ki bi radi sami postali ministri. Krščanski socialci zelo pozorno sledijo pojavom nemških svobodomiselnih strank in jim nič kaj ne zapajo. Vsekakor kažejo vsi pojavi, da se z največjim naporom vzdržuje sloga med nemškim vladnim blokom.

Naši nasprotniki.

+ Ciril in Metodova družba, ki jutri zboraže na Jesenicah, je pozabila na dnevni red dati sledeče točke: 1) Prelevitev družbe, ki je bila dozdej narodnoobrambna, v pododsek liberalne organizacije. 2) Odobritev pripadništva družbinih podružnic na Štajerskem Zvezi ondotnih liberalnih društev. 3) Pristop k zvezi z Nemci in vlado, s katero so združene vse korifeje družbe. 4) Izbacenje družbe iz Koroške, ker se ni za ondotne Slovence in za obrambo proti tujstvu malodane nič brigala. 5) Stalna ureditev družbinih glavnih skupščin brez svete maše v znamenje popolne svobodomiselnosti družbe. 6) Razprava o tem, kako bi se na meji opustilo narodno delo, da bi ondotni liberalni učitelji, stebri družbe, dobili še več časa kot dozdej za rovanje proti delovanju narodne duhovščine in za dopisovanje v »Štajerca«. 7) Premišljevanje, kako bi se opustilo ime slovenskih in svetinih bratov, ki sta morala dozdej služiti družbi za firmo poliberaljevanja.

+ Felix Austria! Koroški odpadnik Dobernig opisuje v »Tagespošti« takole bodočo monarhijo: Nemška skupina, seveda s Trstom in slovenskimi obmejnimi pokrajinami, češka skupina, jugoslovanska skupina brez Slovencev, poljska skupina, mažarska skupina. Če bo torej Dobernigov »Groß-Österreich« obveljal, ne bomo imeli trializma, ampak kar pentalizma, ker bo monarhija razdeljena v pet kosov, od katerih bo nemški največji. Ker dobri Dobernig ne pove, v katero malho bodo utaknili Kranjsko in ker na drugi strani Slovencev v jugoslovanski skupini noče, smo zdaj Kranjci v silno hudih mukah, ali bomo v nemški ali poljski ali mažarski ali češki skupini? Naj bo tako ali drugače, na vsak način bodo taki veleumi kakor Dobernig morali priti sami v svojo skupino, tako da bo vseh šest ...

Strahovlada nekaj in sedaj! Sobotni »Nemški Narod« je pričel jadikovati o sedanjih »strahovladi na Kranjskem«, zavzemajoč se za nekatere liberalne učitelje, kateri so bili zadnji čas premeščeni disciplinarnim potom v druge kraje. Članek — napredni učitelj — je seveda pozabil na polupretekli čas, kako se je vladalo za dobe Heinove. — Ker je dotični članek objavil imena učiteljev, ki so se premeščili drugam, hočemo mu mi danes tudi nekoliko odgovoriti, kako se je postopalo za Heinove dobe z učitelji našega mišljenja. Za danes samo en tak slučaj. Pred sedmimi leti nekako so liberalci v trgu Mokronog na Dolenjskem začeli srditi bo proti nadučitelju Ravnikarju — samo zato, ker je bil njim nasprotnega mišljenja! Stopili so v zvezo proti njem s takratnim voditeljem dr. Tavčarjem, kateri jim je pomagal drage volje, da so končno dosegli vendarle, da je bil Ravnikar premeščen iz službenih ozirov iz Dolenjske na Notranjsko — vzlic dvakratnemu sklepu c. k. kraljevega šolskega sveta, da se ne sme premeščiti, ker je isti vedel dobro, da je Ravnikar dober in vreden šolnik. — In kako so nasprotni liberalci ravnali, je v resnici znamenito ter povedati moramo enkrat javno, da svet izve, kaki tiči so bili in so še zmirom liberalni priganjači. Neki Peter Strel je po trgu in vaseh nabiral podpise za novo šolo, češ, da je potrebna itd., v resnici pa je tem načinom vjel več podpisov tudi od šolskih otrok v

in prusveta uddajam, ke sm se ja na društven veselie preveč našlampou!« je reku in začeu tku spet naprej jamrat in stokat, de ni blu nubene besede več mogoče iz naga spraut.

Tku učeja leberaln vuditeli soje ldi gespudarstva in tku ih prosvetlujeja! Sevede h tem društvam prstopaja sami tak lde, ke na znaja gespudart in s mislja: tle se uma saj gespudart navadl, de na uma zmeri shi ket poper. Za gespud dohtar Uražna in pa za leberalne birte, ke negau nemšk pir predajajo, sa tu že gespudarsk društva res, al za društvenike sa pa glih narobe in b blu bl prou, če b rekl tem društvam: društu za zapraulajne gespudarstva; tku b saj usak dobr vedu pr čem de u, če u zravn prstopu.

Leberaln prvaki b pr usak reč rad prefeteral, sevede ta nar rajš tku, de b nubedn te nbne »nesebičnost« na zamerku, in u takeh rečeh sa res majstri, de jim ga ni para.

Unkat je prromal u Iblana ene pedeset rususkeh učitelu, de s ugledaja mest in pa, de se pr nas mal pугrejeja. Kuku sa jh pu naš prat naš gespudi učitelu in gespudične učitelce zastojn čakal na kuludvore, sm že unkat puvedu, dons nej pa še pu-rem, kuk sa jh pol ke sa zares pršli, Iblančani pugostl in se spet u rajteng zmutil.

K sreč je blu tist dan glih žegnalne pr svetmo Jakub in kokr že vema, prprauja birti tiste fare pr tak priložnost

zmeri »bobe«, de iz nim zastojn pusladkaja soje goste. Te »bobe« sa tli naš leberalcj ubrnt zdej h sojmo nuc in rususke učitele na tuje stroške iz nim pugustit in tku pukazat sluvanska gostalubnost ke b jh nč na kuštala. H Plankari jih pelima rususke brate in prvošma jh Plankarjuve »bobe«; tu u še ta nar cnej. In pelal sa jh h Plankari in Plankar jh je nanosu cele kupe sojeh »bobe« na mize, rususk brati in nhn gustiteli sa se pa mastil iz nim, de sa se jim kar brade svetile. Ke sa se enkat Plankarjuveh »bobe« najedl, sa se pa lepu zahvalil za prjazna pustrežba in šli. Plankari pa ta lepa navada ni šla u glava, de b iz »bobem« trahtiru ldi, ke še neko pr nem nisa bli in uzeu je en veleč pogn pupirja, napisu najn cela šuma »bobe«, zraven pa cifre in use škp druha dan pusluu gespde žepane in pugervu, de se mu te »bobi« plačaja.

Gespđ žepan je ta rajtenga mal debel pugledu, ke ni mogu zastopt, de b »bobi« na bli zastojn in de b glih Plankar ta stara lepa iblanska navada udpravu in »bobe« zarajtu in tku bel Iblan uzeu ta zadn zguduvinsk spumim. Plankar pa ni tou ud Vrhoučuve zguduvine in ud šenkaneh »bobe« nč vedet, anrpak naredu se je kar namunga in muliu je roka tulk časa gespude žepane pud nus, dokler ni začutu pink za »bobe« na ne.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

ta namen, da se Ravnikar premesti iz Mokronoga! Tako prošnje torej, katero je podpisal tudi vrlo liberalni učitelj Tratar, ki je že takrat hrepenel po nadučiteljskem mestu, so poslali dr. Tavčarju, ki jo je izročil deželnemu šolskemu svetu v rešitev... Zadnji je občeval pismeno s Tratarjem, zatrjuje ga, da bo Ravnikar kmalu premeščen! Vidite, gospodje napredni učitelji, kako se je vladalo v Heinovi dobi sporazumno z naprednjakimi voditelji. Takrat so se radi tacega škandala zgražali vsi učitelji brez razlike političnega mišljenja, ker so Ravnikarja dobro poznali, kak učitelj in vzgojitelj da je! Razloge, ki sta jih navajala Strel in Tratar za premešitev Ravnikarja, nismo navedli, in sicer zato ne, ker bi bili pošteni Mokronožanje, kolikor jih je, užaljeni in pred svetom osramočeni. — V naslednjem članku hočemo povedati, kako se je postopalo za dobe Heinove z nekaterimi naprednimi in liberalnimi učitelji na Kranjskem.

Iz socialnodemokratskega tabora. Mi se sicer ne bavimo posebno z razmerji v socialni demokraciji. Le ako uganjajo že prevelike otročarije, spomnimo socialne demokrate, da morajo biti tudi pametni. Danes se pa hočemo le nekoliko baviti z odmevi, ki dohajajo iz socialnodemokratskih vrst. V svojem glasilu »Naprej« namreč naznanja Anton Kristan, da je izstopil iz izvrševalnega odbora jugoslovanske socialne demokracije. Zakaj li? Pa ne, da noče dati izvrševalni odbor vodstva Antonu Kristanu ali kakor si »sodrug« poredno pomežikujejo, njegovi boljši polovici. Morebiti pa prekrižavata Mlinar in pa Miha Antonu račune? Takale je stvar: Kakor se trdi, bi dobil rad Anton Kristan v svoje roke »Rdeči Prapor«, nadalje strankino »kaso«, sploh neomejeno gospodarstvo. Sodrug dobro zve, da potrebuje Anton Kristan biča, da udriha ž njim po neljubih mu osebah. Trdi se, da je Tone že ponovno pokazal, da mu ne bije v prsih proletarsko, marveč kapitalistiško srce. V torek je imel Tonček na Martinovi cesti shod tistih, ki so vanj zaljubljeni. Tonček je najprvo svoje zveste elektriziral, potem se je pa opravičeval, zakaj da je vrgel iz službe prodajalca Grila in še več njegovih prednikov. Vsem pristašem socialno demokratske stranke je znano, da je bil trgovec Gril odločen socialen demokrat, ki je največ zato prišel v konkuz, ker se je posvetil bolj agitaciji za socialno demokracijo kakor pa svoji trgovini. Naravno je, da je zato Gril pravilno mislil, da pride v soc. dem. konsumno društvo. Res je prišel, a Tončku ni bil všeč, pa ga je brezobzirno vrgel na cesto, češ, da je nevaren konsumu. Tisti, ki slepo ne verujejo Tonetu, si pa šepetajo, da ni bil Gril nevaren, marveč nekdo drugi, ki se boji vsake zmožne osebe. Mlinar in Čobal imata dobre nosove, take bi priporočali tudi odbojnikom konsumnega društva, ker Kristan nastavlja po filialkah svojega konsumna le take osebe, ki so njemu in pa njegovi boljši polovici všeč. To le zabeležimo iz odmevov o razlogih, zakaj da je Anton Kristan izstopil iz izvrševalnega odbora jugoslovanske socialne demokracije.

+Z dežele. Članek, ki ga je prinesel »Slovenec« pretečeni petek iz učiteljskih krogov, je bil vsemu učiteljstvu, ki še samostojno misli, vzlet iz srca. Ker se pa telikrat povdarja, da vlada na naši strani terorizem, naj le še dodamo k članku dve stvari. Da ima liberalna Zveza večino med učiteljstvom, temu se ne smemo čuditi. Kadar je konferenca, tedaj navadno pobira kak liberalen učitelj članarino, in ker so tisti dan tovariši vedno pri denarjih, zato se marsikateri zboji zamere in zbadanja, pa plača tiste kronce, da ima mir. Ker bo pa »Tovariš« bobnal, koliko jih bo letos v Mariboru, tedaj naj pripomnimo, da imajo vsi delegati pot plačano in ne gredo na svoje stroške, kot pri »Slomškovi zvezi«. Takega plačanega somišljeništva pa mi ne maramo. Neprijetno nas je dirnil letošnji abiturijentski sestanek učiteljskih. Kakor je »Slovenec« že poročal, je neki Škof govoril o verskih bajkah. Tega Škofa si bo treba zapomniti, ko bo kljube pritisikal pri naših somišljenikih. Če bi tako govoril kak star ljubljanski liberalen učitelj, bi bilo to umevno, da pa tako govori abiturijent, ki šele službo nastopa, to je pa žalostno znamenje za ljubljansko učiteljstvo. Ali imajo res ljubljanski liberalni učitelji več upliva na učiteljske, kakor pa profesorji sami? Kako more tak učiteljski napraviteljski skušnjo iz veroznanstva, kako more prisiči, da bo, kakor zakon zahteva, mladino učil v verskem in pravem duhu? Če so mu verske resnice le verske bajke, kako more zahtevati, da ga naše krščansko ljudstvo plačuje? Kako moremo naše ljudstvo spričo takih žalostnih slučajev vneti za zvišanje učiteljskih plač? Naj pomisli poslanec Gangl, ko vzgaja tako učiteljstvo, če bo to učiteljstvu samemu v korist?

Učitelj.

+ Hofrat Ploj ve, da sta bila zadnja nedeljo dva časovno ločena shoda v St. Lovrencu na Dravskem polju, eden političen, drugi mladeniški, in da mu je političen izrekel nezaupnico, vendar se je zapnil pisati v »Volksblatt«, da se mu je zaupnica izrekla na mladeniškem shodu. Slovenski volivci naj sedaj sodijo, koliko

š Oficiozna nesramnost. Tržaška oficiozna »Triester Zeitung« je prinesla z Dunaja, torej gotovo iz Bienerthove bližine, dopis, v katerem na nesramen način govori o slovanskih šolskih zadevah. Šole ki jih zahtevajo Slovenci v Trstu, imenuje »nationale Kampfschulen« (narodne bojne šole); dr. Rybačev govor na shodu slovenskih staršev v Trstu imenuje »eine nationale Hetzrede« (narodni hujskajoči govor), govori o slovanski poželjivosti v šolskih stvareh na Dunaju, pravi, da Čehi s svojimi privatnimi šolami izživajo itd. Članek je pisan v tako nesramnem tonu, da bi človek slutil za njim Stürgkha. Kajteremu je Hribar stiskal roke. Tržaška »Edinost« ostro obsoja tako oficiozno podlost in poziva slovenske poslance k najhujšemu boju zoper tako vladu, tudi — z obstrukcijo.

— Iz cerkniške doline. Slivniški turist je v svojem dopisu v »Slov. Narodu« od pretečene sobote gotovo naletel na dokaj meglen razgled na cerkniške razmere, ko se zaletava vame, kot »autorja« notice, objavljene v »Slovenecu« od predzadnje sobote. Na njegovo »belvedersko parafrazo« le kratek odgovor: Vprašam g. dopisnika, čemu neki on roma na vrh Slivnice krpate svoje »duhovite« dopise, tudi zunaj »napredne« Cerknice, kaj? Jaz pa, če bi bilo treba, tudi v tisti napredni Cerknici najdem dovolj prostora za sestavo svojih dopisov in mi jih ni potreba iti kovat gori v Menišijo, ker tudi časa nimam zato. Po sodbi pametnega človeka se pa »delikatni detaili« vedno boljše študirajo iz bližine, nego z vrha visoke Slivnice, posebno pa če je turist pri vsem tem še — vrtoglavl. Zato bi svetoval »tvrčki« C. & Comp., da odslej raje v podnožju Slivnice premotriva mojo odkritosrčnost, a v tem oziru prej še temeljito pomete pred svojim pragom, ker ji je sicer žalosten »konkurz« neizogiben. Za resnico stremite, če ste napredni, pa se potepate za »fata morgana«, potem se pa imenujete — »naprednjake«. — Anton Kocjan.

— Kaj novega v Kropi? Kdor pozna Kropo zadnjih deset let, mora nehoti priznati veliko pomembo v tem trgu. Požar, ki je uničil pred devetimi leti lepo številno hiš v trgu, je precej premenil lice stare Kroke. Na gospodarskem polju se je tudi v zadnjem desetletju precej preobrnilo. Ustanovila se je žebljarska zadruga, ki je nekaj časa jako nadebudno napredovala tako, da se je Kroparjem obetala prava zlata doba, čas poboljška in konec velikemu trpljenju. Toda zadnje čase pa stvar ne kaže več tako dobro. Dela skoro primanjkuje, stroški za zidavo nove tovarne in nabavo mnogih strojev so pa jako ogromni. Pri vsem tem pomanjkanje dela in zaslužka, pa vse eno sedi v združni pisarni zadnji čas pet pisarjev, ki služijo denar, a vprašanje je, če ga zaslužijo. Mi ne bodemo tu preiskovali njih zaslužka in njih plače, a to kar nam leži danes na srcu, je, da opozorimo svoje sorjake pred duhom in mišljenjem, ki so ga ti gospodje, na čelu jim učitelj Pleničar, začeli širiti po nepokvarjenem trgu. Posebno mladim ljudem, katere ta inteligenca lovi v svoje mreže, in to posebno mladeničem naj velja ta opomin. Prepričani smo bili do dna odosedenja vernosti domačinov, a zadnje čase moramo žalibog priznati, da mladenost v verskem oziru narašča v trgu od dne do dne. Pevski zbor »Kropa«, ki je odsek katol. izobraževalnega društva, je s svojim izbornim in krasnim petjem že marsikdaj razveselil katoliške shode in veselice, a zadnje nedeljo so jo ti možakarji ubrali na zborovanje Ciril-Methodove družbe na Dobravi,

ki je vendar že dosti razvpita kot postojanka liberalcev. Kar je najbolj žalostno pri tem, je, da njih pevovodja učitelj Pleničar jih vedno rad vodi po liberalnih shodih, a kadar je kaj katoliškega, tedaj se on po navadi umakne, češ, da ne more, da je bolan itd. Ne omenjamo tu godbe, ki je tudi šla vedriti liberalne škrice, ki so se ji potem posmehovali, a kakor rečeno, svariti mislimo samo one mladeniče, ki so nedavno še radi poslušali svojega bivšega gospoda župnika, ga tudi ubogali in se raje zabavali v poštenem razvedrilu v katoliškem društvu, a sedaj tako slepo sedajo na limanice mlečnozobih voditeljev, ki ne vedo, kako se kruh služi in zato hočejo tudi trpinom izvabiti zadnji vinar za liberalne namene. Torej, sorjaki, dokler ni prepozno, poženite iz svoje srede to »neizobraženo inteligenco« in pokažite jim, da vi ne potrebujete njih naukov. To vam svetuje vaš sorjak.

+ Glasilo alpskih Nemcev. »Tagespost«, 6. t. m., v uvodniku piše o razmerju med Avstrijo in Ogrsko ter izvaja, kako izkušajo Mažari že od 16. stoletja sem ljudstvo ohraniti v političnem in gospodarskem oziru brezpravno. Zato svetuje »Tagespost« kroni in parlamentu, naj porineta mažarsko plemenitaško-republičansko klico vendar enkrat za vselej stran in pripomoreta ogrskemu ljudstvu do politične svobode. — Mi bi zelo radi vedeli, zakaj se alpski Nemci hudujejo nad Mažari, saj so jim sami popolnoma enaki. Kakor Mažari zaslužujejo Slovence in Rumune, tako alpski Nemci zatirajo obmejne Slovence in jih preganjajo iz njihovih posestev, pa celo Nemce iz rajha naseljujejo. Če so nam alpski Nemci taki nasprotniki Mažarov, zakaj pa tako držijo Bilinskega, ki je najboljši Mažar v cislitvanski polovici? Če so hoteli naši Nemci zadati Mažarom najhujši udarec pri njihovem prodiranju na slovanski jug, zakaj niso glasovali za resolucijo Šusteršičevo, ki je hotela postaviti mažarskim sanjam o nadoblasti svetoštetfanske krone nad Bosno konec? Zakaj se Nemci še nikoli niso postavili za Slovence? Vse nemško pisarjenje proti Mažarom je čisto navaden švinel, da bi pošteno javnost preslepil, da ne bi videla, kako Nemci v svojem razmerju do slovanskih narodov ne delajo čisto nič drugače kakor Mažari. Ali imajo pravico pisati o politični svobodi ogrskih narodov tisti alpski Nemci, ki so 31. preteklega meseca na zborovanju svojih poslancev v Mariboru izjavili, da smatrajo enakopravnost Slovencev v Avstriji za »grožnjo«? Ali zamore veljati za odkritosrčno potegovanje za večje pravice posameznih narodnosti na Ogrskem od strani tistih Nemcev, ki izjavljajo, da rajši vse poženejo v zrak, kakor da bi trpeli, da bi imeli v državi kaj odločevati tudi Jugoslovani?

+ Liberalne cvetke iz Metlike. Porocha se nam iz Metlike naslednji dogodek, ki kaže, kako žalostne sadove doprinaša liberalna vzgoja: V nedeljo, dne 1. avgusta, okoli polnoči je bil klican metliški kaplan gospod Dostal na obhajilo na Radovico, ker se je radoviški župnik odpeljal v Dubrovnik. Kmalu ko pride omenjeni gospod iz Metlike ven, začuje za seboj neko divje petje. Pri kapelici pod Slanino vasio pa ga dohite štirje fanje, eden velik in močan, drugi trije manjši. Prepevali so ostudne sramotne pesmi na duhovščino, kakršnih bi si dostojen človek ne upal ponavljati, zraven pa kleli in sramotili kaplana z najostudnejšimi psovki. Do bližnje loze pod Boldrežem so šli pred g. kaplanom, tam so se naenkrat poskrili v grmovje in ko jih je gospod kaplan dohitel, ga obstopili in nadaljevali sramotenja najgrše in najostudnejše vrste. Ko so nato pod Boldrežem dohiteli tudi dve ženski iz Radovice, ki sta prišli iskat v Metliko g. kaplana za obhajilo, so pričeli tudi te ženske ostudno psovati. Gospod kaplan se je nato obrnil nazaj proti Metliki in nadaljeval svojo pot šele, ko so oni fantje izginili v noč. Po zatrdilu omenjenega gospoda je bilo razpoloženje nočnih sramotilcev tako, da bi ga gotovo takoj pobili, ko bi jih bil le z besedico zavrnil. Za ta ostudni napad na gospoda, ki je šel na obhajilo, je zvedel drugo jutro radoviški župan, a poizvedbe kažejo, da so bili dotični fantje Metličani. Upamo, da oblast dotične napadalce izsledí, saj menda metliška žandarmerija že pridno poizveduje, če pa še ne poizveduje, pa upamo, da jo to poročilo k temu napoti. »Slovenski Narod« bo pa gotovo tudi ta napad pripiso-

val Marijini družbi in telovadnemu odseku. Ob nedeljah med glavnim cerkvenim opravilom igrajo metliški fantje za cerkvijo na cerkvenem prostoru in dasi to gospodu županu ne more biti neznano, ker je to neposredno pred njegovo hišo, vendar gospod župan ali ne čuti potrebe, da bi tako početje preprečil, ali pa se teh tako vzorno vzgojenih liberalčkov — boji. Ponoči se pritožujejo ljudje, da nimajo miru, ker razgrajajo zlasti ob sobotah in nedeljah cele noči po gostilnah in ulicah — menda isti sokoli. Če se vam zdi, da boste na ta način ljudstvo osrečili, se motite; taka vzgoja vodi v tolovajstvo in ne k izobrazbi.

— Spada tudi k medicini, namreč da zdravnik čita svojim pacientom »Slovenski Narod«. Tako namreč dela metliški zdravnik dr. Weibl, kadar je v »Narodu« kak dopis iz Metlike, n. pr. kak grd napad na g. Vukšiniča ali pa na g. kaplana Stan-kota. Upamo, g. doktor, da prečitete svojim bolnikom tudi naše dopise.

Chiragrin

Nikako potenje nog, kurja očesa in trdo kožo, nobenih pekoč in utrujenosti, kratko preroben se čuti človek po eni kopelji za noge s pralnim praškom „Chiragrinom.“

Dobi se v vseli lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Koder se ne dobi, obrne naj se naravnost na izdelovalca Mag. pharm. 2103 10-1

VIKTOR OTTOREPETZ, Gradec I.
v Ljubljani v lekarni Mayer, Trakozy, droger. Kanc.

Kdor je siv, izgleda star.

Izborni, zanjčeno neškodljivo barvilo za las in brado sta 1. Vitek-ov „Immerjung“, rdečk. rujav in črne barve. Barva takoj in trpežno, 1 kart. K 4-.

2. Vitek-ov „Nucin“, enojna steklenica K 1-.. Ti barvili sta tisočkrat preizkušeni. Edino pristni iz kem. laboratorija

FR. VITEK & Co. PRAGA. 1624

Vitek-ov „Immerjung“ **Vitek-ov „Immerjung“**

Pred uporabo. **Po uporabi.**

Zahtevajte le Vitkeve izdelke in odklanj. odločno vse drugo. Dobi se pri: **Ant. Kancu, T. Mencingerju, Ljubljana.**

Serravallo^{vo}

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k elati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepeča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano. Nad 6000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, t. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Hitro kuhanje omogočujejo **MAGGI** - JEVE **kocke** po **6** vinarjev, (gotova goveja juha)

kajti, samo z vrelo vodo polita, da vsaka kocka takoj 1 krožnik (1/4 litra) najfineje goveje juhe. Pazi naj se na ime MAGGI in na varstveno znamko zvezdo s križcem. Druge kocke niso MAGGI-jeve.

NA FRANCOSKEM IZLOCIJO IZ PRISEGE BESEDO »BOG«.

Yonneski porotniki so sklenili sledeč sklep: Beseda »Bog«, ki se po postavi nahaja v besedilu prisage, želi mnogokrat vest veliko državljanov, ki so se opustili vere v Boga. Prisegajo, ker spoštujejo postavo, trpi pa njihova vest. Ako so se odstranili križi iz sodnih dvoran, zahteva doslednost, da se izpusti »Bog« iz prisage. Seveda bo francoska vlada hitela ustreči želji yonneskih brezverskih porotnikov.

RESEN POLOŽAJ V MAROKU.

V Melili je pričelo primanjkovati vode, ker so Maročani poškodovali vodovod. Položaj za Špance je postal zato nevaren. Rešila bi jih odločilna bitka, za katero pa še niso pripravljeni. Boje se, da izbruhnejo nalezljive bolezni. Mavri so napadli prednje straže. Španci so izgubili enega moža. Španska artiljerija je obstreljevala nadorsko ravan, kjer se je pokazala sovražnikova kavalerja.

HALDANOV STRAH PRED NEMŠKIM GENERALNIM ŠTABOM.

V angleški spodnji zbornici so se pritoževali, ker se zaradi nizkih plač znižuje število častnikov. Naglašali so tudi, da ni naraščaja zaradi poostrenih izkušenj. Haldane je pripomnil: Kakor spoštujem nemške vojake, se pa še veliko bolj bojim nemškega generalnega štaba. Dokler ne ustvari angleški vojni urad podobnega, ne izpolni svoje dolžnosti.

NOVI FRANCOSKI GENERALISSIMUS postane general Trémeau. — Največji podmorski čoln so izpustili v morje 5. avgusta.

ČRAGORA NE POSTANE KRALJESTVO.

»Neue Freie Presse« je dobila iz Cetinja poročilo, da so izmisljena vsa poročila o proglasitvi Črnegore za kraljestvo. Popolnoma izključeno je, da prevzame knez Nikita kraljevski naslov.

Dnevne novice.

+ **Splošni avstrijski katoliški shod in Slovenci.** Pripravljali odbor za splošni avstrijski katoliški shod na Dunaju je povabil dr. Lampeta, da vstopi v pripravljani odbor kot tajnik. Na to je odgovoril dr. Lampe s sledečim pismom: »Na Vaše prijazno vabilo, da bi vstopil v pripravljani odbor za splošni avstrijski katoliški shod, moram žal odklonilno odgovoriti. Ker na nemško-katoliški strani dosledno osebno sumničijo in obrekujejo voditelje katoliških Slovencev, ki so ravno zaradi svojega zvestega katoliškega mišljenja bili že dovolj zasramovani od cerkvenih sovražnikov, se ne morem letos noben katoliški Slovenec udeležiti skupnega katoliškega shoda. Prepustiti moram času, da zaceli rane, ki jih je vsekala iz političnega nasprotstva nastala gonja proti voditeljem katoliških Slovencev. Z odličnim spoštovanjem Dr. Evgen Lampe, deželni odbornik.« — Ta odgovor je v sedanjih razmerah edino mogoče. Gonja, ki se zdaj vrši brez prestanka po vsem nemškem časopisju, je potegnila tudi nemške katoličane za seboj, ki so postavili v tej borbi narodno in politično nasprotstvo na prvo mesto. Osebni napadi na dr. Šusteršiča in na dr. Kreka so bili tako grdi, da mi tega ne moremo prenašati. Zdej je čas, da pokažemo pred vso javnostjo: katoliški Slovenci ne puste grdit in obrekovati mož, ki so jih izbrali, da v tej težavni borbi branijo pravice našega ljudstva. Tudi nemški katoličani naše države morajo priznati pred vsem, da smo jim mi Slovenci ravnopravni in da zahtevamo, da se nam ta ravnopravnost tudi javno prizna v vsem političnem življenju. Naših pozhrtvovalnih voditeljev pa žaliti od nikogar ne pustimo!

+ **Slavnosti Orlov v Kamniku** se jutri še udeležijo: Slov. glasbeno društvo »Ljubljana« po deputaciji, z zastavo. — Katol. slov. izobraževalna društva z zastavami: Jesenice, Škofja Loka, Domžale, Dob. Šmarca, Mengeš, Mekinje, Moravče, Kamnik, Cecilijino pevsko društvo v Kamniku, izobr. društvo Križe pri Trzihu, Preska ter izobr. društva Komenda, St. Urška gora, Sv. Jakob ob Savi, Šmartno pri Kranju, Slov. Dijaška Zveza v Ljubljani, slednje brez zastav.

+ **K slavnosti »Orlov«** dne 8. t. m. došli državni in deželni poslanci se zbera takoj po dohodu na glavnem trgu v »Kamniškem Domu«.

+ **Za Bled mešetarijo liberalci.** »Slovenski Narod« je glede nakupa Bleda začel igrati čudno vlogo. Pred deželnozbornim zasedanjem je začel naenkrat vpiti, da mora dežela za vsako ceno Bled kupiti od gospoda Julija Muhra. Ta mešetarija je sumljiva. Naše stališče je znano: Dežela naj bi kupila Bled, ako ga more brez škode kupiti za pošteno primerno ceno. Dosedanje ponudbe Muhrove so bile previsoke. Ko privatnikom za mnogo nižjo ceno ni mogel prodati, je zahteval od dežele mnogo več. Deželni odbor je izjavil

Muhru, da je pripravljen, priporočiti deželnemu zboru nakup Bleda, ako stavi Muhr primerno ceno, ki jo je mogoče zagovarjati. Kakor znano, je Muhr nekoč Bled ceno kupil, in zdaj bi ga rad drago deželi prodal. Naravnost brezvestno proti deželi je zdaj, da se je »Slovenski Narod« postavil v Muhrovo službo kot njegov mešetar, ki hoče deželo prisiliti, da bi gospodu Muhru plačala, kar zahteva. Vse pisanje »Narodovo« ne more imeti drugega namena, kakor Bledu kupno ceno na škodo deželi in na korist gospodu Muhru zvišati. Ali delajo to zastoj ali za provizijo, ne vemo. Vsekako pa liberalcev niče poslušal ne bo.

+ **O denarnih zavodih** je »Narod« začel pred kratkim pisati in brati »Mestno hranilnico«, napada pa »Ljudsko posojilnico« in »Vzajemno podporno društvo«. V obrambo teh zavodov nam pač ni treba pisati, ker jih ves svet pozna. »Vzajemno podporno društvo« razdeljuje dobiček kot dividendo med člane nazaj; čim več torej vplačujejo, tem več dobe, ko se odsek k kvidira. A glede »Mestne hranilnice« je stvar drugačna. To je privilegiran zavod, in kot tak mora imeti stalno nižjo obrestno mero. V poštev pa pride še sledeče: Ko se je začel boj kot »Kranjske hranilnice«, so liberalci s sredstvi, ki jih noben pošten človek ne more odobravati, napeljavali denar v svoje denarne zavode. Milijoni so prišli v kratkem času v druge roke. Vsled tega je »Kranjska hranilnica« ustavila vse podpore dobrodelnim društvom in zavodom. Pričakovali bi, da bi ti liberalci, ki so pobrali denar, zdaj tudi izvrševali dobrodelne namene tega denarja. A o tem ni ne duha ne sluha. Vsi dobrodelni zavodi, ki so letos oškodovani, ker jim je »Kranjska hranilnica« odpovedala podpore, se naj obrnejo do slovenskih liberalnih denarnih zavodov, ki imajo ce e čete priganjačev, in naj tirjajo od njih, da jim izplačajo izostale podpore!

+ **Zadružni kurz**, ki ga priredi Zadružna zveza v Ljubljani za duhovnike in učitelje, se prične v ponedeljek ob 10. uri v prostorih Slov. kršč.-soc. zveze v hotelu »Union« (vhod: Frančiškanske ulice 2). Kdor se misli še udeležiti, pa se še ni prijavil, naj se oglasi v Zadružni zvezi, Dunajska cesta.

+ **Liberalni kandidat za dolenjska mesta** je advokat dr. Šegula. Postavili so ga metliški liberalci v sredo dne 28. julija v gostilni trdega Nemca Widenika.

+ **Nova zaloga kolkov »Obmejnini bratom v pomoč«** je došla v Ljubljano. Naročila sprejema g. Anton Volta, blagajnik »Gospodarske Zveze« v Ljubljani. Na naročila brez denarja se ne ozira. Skrbite, da bo tudi nova zaloga takoj razprodana. Kdor nima še narodnih kolkov, naj jih takoj naroči.

+ **O grozni toči**, ki je klestila 3. t. m. po ljubljanski okolici, se nam piše z Dobrove. Dne 3. t. m. okrog polu štirih popoldne je začelo tam v gabriškem kotu kar neutegoma šumeti in grometi. Naenkrat je nastala velika tema; sever je drvil hudourni oblaki sem proti Dobrovi, a v trenutku pridrvi silni piš doli od južno-zapadne strani in podi sever v nasprotno stran. Silna ploha se vlije, med njo pa gošta, kot lešniki debela toča, ki pa tostran Dobrovske vasi hitro poneha in odide brez posebne škode. A vse drugače je pa bilo onostran te vasi. Strahovito je pobila toča en del vasi Hruševo, vsa polja in travnike v vaseh: Gabrije, Švica, Stranska vas, Utik, vsa polja in travnike Dobrovske vasi doli v Kotih in v Kozarjah. Pridelki: fižol, proso, ajda, zelje in turšica, koder je vihra najhuje gospodarila, so za letos popolnoma uničeni, pri pesi je perje (šavje) do korenin popolno odbito. Žito, kar ga je še na njivah, ne bode dalo drugega kot le malo stolčene slame. Otava in detelja — drugi pridelek — je obetala prav povoljne letine, a je vse notri v zemljo stolčeno in zabito. Tudi v kozolcih je toča omlatila veliko žita. Sadje je, koder se je ta sila pehala, popolnoma odbito in uničeno. Hudi vihar je podrl tudi nekaj kozolcev ter polomil in izruval več sadnih in drugih dreves. Toča je bila debela kot orehi tam, koder je najhuje gospodarila. Ljudje so reveži, ker nimajo sedaj puiskom česa dati, a tudi za zimo bode trda predla, ker se je sena komaj polovico navadne košnje pridelala. Neobhodno potrebno bode ponesrečencem pridobiti kako izdatno podporo v nabavo nujno potrebne krme za živino. Res: Bog pomagaj! Ljudje morajo prešiče kar prodajati, ker jim nimajo dati kaj jesti.

+ **Vič-Glince.** Minuli petek je pod košatimi kostanji pred restavracijo »Amerika« na Glincah pridigoval in svoje že obrabljene dovpite in neslanosti prodajal Etbin Kristan. Kričal je haje kakor jeslihar. Ko bi bili naši vedeli za ta shod, bi mu bili prišli pomagat, da bi bil prej končal svoje zabavljanje. Etbin! S svojimi nauki ostani v Ljubljani pri svojih rdečkarjih. Na Glincah ni več tal zate. Naše delavstvo ve, da ti sam sebe iščeš, ne pa sreče trpina-delavca, ker mu še po smrti ne privoščiš srečnega pokoja, ko tajiš Boga, nebesa itd. Ako ti nimaš nič več

vere, vedi, da so pri nas z malimi izjemami še vsi verni katoličani, ki spolnujejo verske dolžnosti. Za odgovor na Etbinovo pridigo so se župljani, zlasti pa mladina, v nedeljo v prav lepem številu udeležili porcijunkulske pobožnosti. Prihodnjo nedeljo nas bo pa kakih 400 pohitelo k čudodelni M. B. na sv. Goro pri Gorici. Tam v slavnoznanem svetišču bomo obnovili svojo zvestobo do matere sv. cerkve in čudodelno Kraljico bomo prosili naj tudi v prihodnje mogočno varuje in brani našo župnijo in vso milo slovensko domovino pred nesrečonosnimi liberalci in z njimi zvezanimi rdečkarji.

+ **Podbrezje.** Izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 8. t. m., predstavo, združeno z govorom. Igrala se bo igra »Novi zvon na Krtinah«. Ker je polovica čistega dobička namenjena za St. Iljski dom, je še posebno zato želeli prav obilne udeležbe.

+ **Umrl je** v Bistrici pri Mokronogu v petek, 6. t. m., po dolgi, mučni bolezni g. Leo Lackenbacher, šestošolec idrijske realke. Bil je rodom Hrvat iz Mostara. N. v m. p.!

+ **Letošnji manevri pešpolka št. 17** se začnejo 17. t. m. in bodo trajali v celovški okolici in v St. Andražu v Labudski dolini do 1. septembra, v okraju St. Pavel v Labudski dolini pa do 4. septembra. Prvi bataljon se pripelje s posebnim vlakom v Celovec dne 16. t. m. V šentpavelskem okolišu bo imela vaje 12. infanterijska brigada, ki se jih bode udeležili lovski bataljoni št. 7, 8, 9, 19 in 21, topničarski polk št. 9 in huzarski polk št. 6, drugi bataljon pešpolka št. 7 se odpelje 16. t. m. ob 9. uri zvečer s posebnim vlakom k polkovnim vajam v Gradec.

+ **Silna burja** s hitrostjo 84 kilometrov je predvčerajšnjim divjala po Trstu — za poletno dobo nekaj izvanrednega.

+ **Kaj pišejo nemčurji v spominske knjige.** V nedeljo 1. t. m. se je nekaj članov slov. planinskega društva napotilo na sv. Višarje in Lovca. Dospevši na sv. Višarje so zahtevali v gostilni slov. planinskega društva spominsko knjigo, katero je gostilničar tudi takoj prinesel. Nadebudni nemčurčki imajo v knjigi vpisane razne neslane dovpite; eden najboljših dokazov, kako da znajo dobro nemško in njihovo zagrizenost spričuje sledeča katica: »2. 8. 08. Ist das den Krainer — Bildung? So ein Volk — will ein Universität? — Besser ware den — Laursbuben 25 — Auf den Hin —. Podpisana sta: Stissen Matheus, Banhadjunkt aus Villach; Hrovath Max, stud. gymnasium.

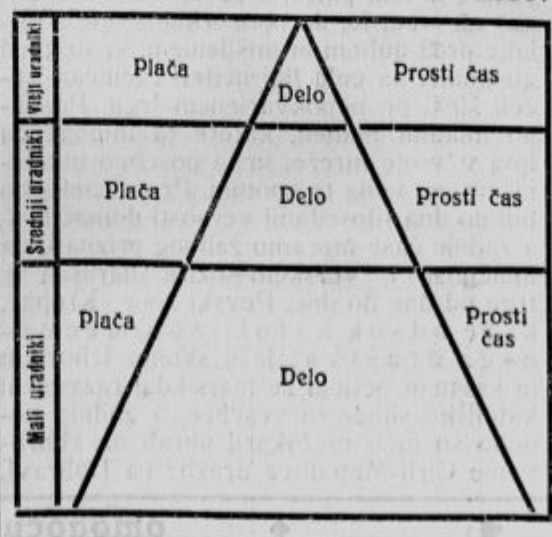
+ **Mednarodne lovske razstave** se udeležijo tudi Italija.

+ **Beračica z 18.000 kronami.** Čitatelji se gotovo spominjajo na ono beračico Katarino Rovani, staro 59 let, iz Dubrovnika, ki je bila pred dnevi aretirana radi beračenja in pri kateri so našli vst v obleko znesek okroglo 18.000 K. Bila je od sodišča kaznovana s tremi dnevi zapora; znesek pa ji je bil začasno zaplenjen. Včeraj je bila starka zopet aretirana radi beračenja.

+ **Atentat na neko smodnišnico pri Sarajevu?** V noči od 30. na 31. julija je bilo oddanih v dolini Pare več strelkov proti straži, ki je bila nastavljena pri skladišču smodnika in municije poleg trdnjave Hum. Pred kratkim je bilo spravljeno v omenjeno skladišče več vozov granat. Ena leteca patrolja je brez uspeha preiskovala, od katere strani so prišli strelci. Sodi se, da je streljala neka turška četa. Ako bi se bil atentat posrečil, bi bil razrušen en del Sarajeva.

+ **Opozarjamo na inserat »Ljudske posojilnice«**, ki obrestuje vloge s 4½ odstotki!

Kako je razdeljeno delo, kako plača in kako prosti čas med uradništvom — o tem je prinesel neki časnik sledečo risbo:

Darovi.

ZA SKLAD OBMEJNIH SLOVENCEV.

190. Jožef Šusteršič, župan, je nabral na veselici, ki se je vršila dne 25. julija v gostilni g. Jos. Jesiha v Medvodah, 20 K.

191. Prihovski romarski ostaneček z Brezja, 20 K.

192. Janez Rodoljub, Ptuj 20 K.

193. Vesela družba pri Račiču v Cerkljah pri Krškem pod geslom: »Kar daruješ narodu, daruješ sebi«, 20 K.

195. Frančišek Schreiner, kapelan, Dobrna pri Celju, 20 K.

195. Friderik Kukovič, župnik na Dobrni pri Celju, 20 K.

Ne nehaite darovati za svoje stiskane brate ob meji. Pomagajte zidati z obilnimi darovi močno trdnjavo, da bo hitro gotova. Kdor več premore, naj tudi več daruje!

Štajerske novice.

+ **Dr. Benkovič** — obolel. Državni in deželni poslanec dr. Ivan Benkovič je obolel na vnetju čreves in obležal v karških planinah v koči pri izviru Bistrice. Odtan: so ga spravili v Kamnik. Zdravje se mu je obrnilo na bolje in je pričakovati da kmalu okreva.

+ **S samokresom ustreli.** V noči na 2. avgusta je prišel 26letni Anton Čelofiga, posestniški sin iz Gorice, na Požeg vasovot. Tamkajšnji fantje so ga opazili in neki fant iz Framga je ustrelil s samokresom v prsa. Težko ranjenega so drugi dan pripeljali v goriško bolnišnico.

+ **Umrl je** v Ptuj 14letni gimnazijski učenec Konrad Vabič.

+ **Muzikalična tata.** Na Bizeljskem je ukradlo dvoje fantov več steklenic piva. Da bi se pa pri pitju tudi zabavala, sta še ukradla dve harmoniki.

+ **Roparski napad.** Neznani zločinec je napadel vaškega pota Mihalaka iz Črešnjeva, ki hodi vsako jutro v Slovensko Bistrico po pecivo, meso itd., ter mu vzel okrog 200 kron gotovega denarja. O zločincu ni duha ne sluha.

Ljubljanske novice.

+ **Ij Visoka gosta v »Katoliški tiskarni«**. Danes sta obiskala podjetje »Katoliškega tiskovnega društva« prevz. g. knezoški krški dr. Kahn in mil. opat oliventancev Eekar iz Tancenberga na Koroškem. Visoka gosta sta bila polna hvale o napredujočih naših podjetjih ter sta se posebno laskavo izražala o vzorni in moderni uredbi.

+ **Ij Zasluženi poraz.** Mirno, brez šuma se je, kakor smo poročali včeraj, zgodilo nekaj, o čemur je bilo sploh dvomiti, da se kdaj zgodi. Pri volitvah v pomočniški odbor gremija ljubljanskih trgovcev je zmagala opozicijska lista! Priletele je bomba v trdnjavo »Narodovcev«, o kateri so mislili, da je najtrdnješa, saj je izvestna gospoda mislila, da je že tako stereorizirala in poštafala trgovske nastavlence, da s svojimi glavami sploh nikdar ne bodo več mislili. Sedaj pa tako razočaranje. Pristaši štafaze upijejo sedaj po Ljubljani, da se je vse izkluhalo pri faimoštru. »Narod« se dere na glas in tuli na samostojno misleče trgovske nastavlence, da se že v prvem začetku nagibajo ligurijanskemu geslu naših klerikalcev, da namen posvečuje sredstva. Da brez laži o »klerikalizmu« pri tej gospodi ne more biti, je umevno. »Narodovci« menijo, da zadošča par takih fraz, pa bodo trgovski nastavljenci zopet zlezli pod komando par šefov in radi »Narodovih« protiklerikalnih fraz mirno pustili, da se trgovine neredno zapirajo in sploh mirno prezrli vse nered. Ej, odpirajo se oči tudi trgovskim nastavlencem, katere ste gg. »Narodovci« doslej pošteno izrabljevali, zatirali — izkoriščevali! Mi nimamo nobene zveze z nedavno ustanovljenim »Društvom slovenskih trgovskih sotrudičnikov«, ki je v kratkem času pridobilo že 147 članov, a to rečemo, da naš uspehi tega društva prav veselo in da društvenim nasprotnikom poraz prav od srca — privoščimo. Ta poraz je bil že davno pošteno zaslužen! »Slovenec« je že opetovano povzdignil glas za pošteno ureditev trgovskih nastavljenjskih razmer, zato moramo stremenje »Društva slovenskih trgovskih sotrudičnikov« le pozdravljati in če bi »Narodu« bilo res pošteno za stvar in za trgovske nastavlence, bi moral isto storiti. Le z bojnimi društvom bodo trgovski nastavljenci dosegli svoje pravice! Upamo, da se gg. trgovski nastavljenci tega tudi tako zavedajo, da jih »Narodovci« napadi ne bodo prav nič ustrašili, ampak da bodo odločno nadaljevali započeto pot.

+ **Ij »Kavalirji«**, seve k večjemu samo pri najvišjih narodnih damah, so naši »Narodovci«. Volitev v pomočniški odbor gremija ljubljanskih trgovcev se je udeležilo tudi nekaj trgovskih nastavljenk, ki so imele pravico voliti. Fini »Narod« jih radi tega napada. Ali so morda gospodične krive, da so bile nastavljene in da imajo volivno pravico? Ali ne nastavlja tudi župan Ivan Hribar žensk pri »Slaviji« in na magistratu? Seve če bi gospodične volile tako, kakor bi velevala »Narodova« komanda, pa bi bil »Narod« za to, da se ženska službena mesta še pomnože. Pri »Narodu« so namreč jako fini, dostojni in — dosledni ljudje.

lj **Popravek.** Poročilo o obnem zboru pomočniškega zbora gremija trgovcev v Ljubljani popravljamo: Izvoljen je v odbor samo en prista »Merkurja« in ne dva. »Društvo slovenskih trgovskih sotrudnikov« ima v odboru šest zastopnikov.

lj **Slovanska gosta.** Našo tiskarno sta obiskala dr. Gregor Litvinovič, rusinski duhovnik in učitelj veronauka na gimnaziji v Stanislavovem, in prof. Stanislav Tadej Grabovski, znani prijatelj južnih Slovanov in pisatelj iz Krakova, ki se je prišel informirati o naših razmerah.

lj **22. avgusta — naš dan na Viču!** Vrše se že velike priprave, da se dan obmejnih Slovencev, dne 22. avgusta, na Viču izvrši kar najlepše. Opozarjamo na to prireditev vse naše somišljenike. Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« prihit na slavnost s svojim mešanim zborom, nastopijo krepki naši »Orli«, vsa prireditve se pa odpre s pesmijo obmejnih Slovencev. Podrobni spored še pričbimo. Veselica se vrši na obširnih prostori gospoda Pauliča (pri Mirčniku) poleg župne cerkve na Glincah. Prosimo naše somišljenike tudi za dobitke. Ker se gre za obmejne Slovence, naj vsak prispeva kak dobiček. Dobitke sprejema tudi naše uredništvo. Za vse pa naj velja: Na svidenje 22. avgusta popoldne na Viču-Glincah!

lj **Razstava katehetskikh učil** in pripomočkov za pouk krščanskega nauka je domalega urejena. Otvorjena bo v torek, 10. avgusta, o priliki slovensko-hrvatskega katehetskega tečaja. Za veroučitelje bo razstava ne samo zanimiva, temveč tudi velike praktične vrednosti, ker si bo vsakdo stvari poljubno ogledal, zaznamoval, oziroma naročil. V ta namen bo na razpolago vedno trgovski sotrudnik »Katoliške Bukvarne«. Razstava bo ostala deloma stalna tudi po zaključitvi katehetskega dvadnevnega zborovanja ter se bo pozneje izpopolnila tudi še z učili za druge predmete ljudskih šol. Dvorana v III. nadstropju »Katoliške Tiskarne«, levo od uredništva »Slovenca« je dovolj prostorna, svetla in opremljena z vsemi pripravi za stalno razstavo. — Častito duhovščino opozarjamo še enkrat na velevažni katehetski tečaj. Pričakujemo, da bo krasna knjižnična dvorana polna udeležencev.

lj **Musica sacra.** Jutri, v nedeljo, se bo ob 10. uri v stolnici izvajalo: Missa in hon. s. Caeciliae, zl. Ant. Foerster, Graduale Custodi me, Domine, zl. Ant. Foerster, pri ofertoriju: O lux beata Trinitas, zl. B. Kothe.

lj **Čast komur čast!** Dne 11. avgusta letos praznuje vrli mož somišljenik Ljudevit Klun 25-letnico, kar slušuje pri knjigovodski tvrdki H. Ničman, zdaj last »Katoliškega tiskovnega društva«. Ljudevit Klun je stal vedno odločno v vrstah naše krščansko-socialne delavske organizacije. Zlasti pridno je deloval v »Delavskem stavbinskem društvu« v Vodmatu. Ustanovil je tudi naše izobraževalno društvo v Vodmatu. Jubilantu želimo še mnogo srečnih let!

lj **O »strahovladl klerikalcev«** piše »Narod«. Naj bi bil tiho! Pravijo, da je župan ljubljanski Ivan Hribar zardel, ko je bral »Narodove« napade. Spomnil se je, kako je citiral predse prestrašene uradnike banke »Slavije«, ker so hoteli pristopiti organizaciji bančnih uradnikov in v kako ostrem tonu jim je ta prvi slovenski »svobodomislec« to — prepovedal. Ali ni to strahovlada?!

lj **Slajno delo Ivana Hribarja** so novi ulični napisi, katere je naročil nekje na Češkem. Ko je deželni odbor preskrbel Ljubljani slovensko lice, smo mislili, da bodo ulične tablice hitro nabite, pa stvar, ki bi bila lahko izvršena v dveh tednih, se sedaj vleče in vleče, v mnogih ulicah so pa tablice zelo pomanjkljive, v raznih krajih imamo stare in nove tablice, poleg »Francovega« nabrežja imamo »Francovo« nabrežje, poleg »Sodarske steze« »Sodarsko cesto« (!) itd. Videli smo tudi tablice »Resljeva« in »Reslova« cesta, »Sloškove« in »Sloškove« ulice, a te tablice so sramežljivo skrili na magistratu. Ali bo vse tako nastale nepotrebne stroške plačal g. župan? In pa: Zakaj mnogo novih hiš, ki so že pred tremi leti plačale tablice, hišnih številk še vedno nima! Red pa tak!

lj **Za profesorja matematike** in fizike na tukajšnji realki je imenovan g. Adolf Flooh.

lj **Umrla** je lekarnarjeva udova gospa Ana Mayr rojena Lazarovich.

lj **Davčna administracija** bo dobila prvenstvo med uradi. Ta urad nam je večeraj poslal popravek, v katerem se z vso resnostjo hoče dokazovati, da ima prav, ako ne dobe davkoplačevalci plačilnih nalogov in samo opomine in da potem mora davkoplačevalec, ne da bi bil dobil plačilni nalog, plačati kazen. Takega reda ni nikjer drugod in se menda ljubljanski davčni urad hoče proslaviti s — posebnim redom. Ta »red« bomo že še osvetlili! Za sedaj zahtevamo od merodajnih fak-

torjev, da posežejo vmes in nauče davčni urad pravičnega občejanja z davkoplačevalci!

lj **Za tujski promet.** Gg. gostilničarjem in drugim interesentom bo razposlana tarifa cen izvoščekov, tiskana na kartonu. Gg. gostilničarji so naprošeni, da te cene vidno pritrdijo, da so v Ljubljano dohajajoči tuji informirani o pravičnih cenah.

AVSTRO - OGRSKA.

Pomaževanje na Ogrskem.

Ogrski naučni minister Apponyi je zagrozil rumunskim škofom, da ustavi plačo tistim rumunskim duhovnikom, ki ne bodo po 1. septembru hoteli poučavati verouka v državnih šolah v mažarščini. Rumunski škofje so naročili svojim duhovnikom, naj se ne pokore Apponyjevemu ukazu.

SRBI NE DOBE POSOJILA NA FRANCOŠKEM.

Pariški srbski poslanik je obvestil srbsko vlado, da ne dobi zdaj Srbija posojila na Francoskem, ker se boje jeseni velikih političskih izpremenb v Srbiji. Pariške banke bi dale Srbiji posojilo le, ako bi se udeležila kupčije tudi kaka dunajska banka.

ALBANSKI NAPADLI TRI SRBSKE VASI.

Albanci so napadli 5. t. m. tri srbske obmeje vasi. Izid boja med Albanci in Srbi še ni znan. Napadli so Albanci Srbe, ker so Srbi ustrežili 2. avgusta dva turška vojaka, enega pa ranili.

Vsem cenjenim naročnikom, katerim je potekla naročnina, smo poslali položnice in naj blagovolijo po isti čim najpreje doposlati naročnino.

Razne stvari.

Na dražbi prodano posestvo radi 3 K 20 vin. Vnebovpijoč slučaj židovske sleparkske prekanjenosti in uradnega šmelstva se je dogodil to poletje v Bratkovicah pri Stryu, kjer je bilo prodano neko posestvo na dražbi radi 3 K 20 vin. Stvar bo prišla v prihodnjem zasedanju pred državni zbor in je vredna, da se jo zabeleži. Posestnik Vasil Duch je imel v Bratkovicah zemljišče, vredno najmanj 10.000 K. Ker pa mu dohodki niso zadostovali — ima ženo in šest otrok — je vsako leto za nekaj mesecev odšel v Borislav na delo v tamošnje jame za nafto. Tako tudi letos. Med njegovo odsotnostjo pa je jud in izposojevalec denarja Salomon Meller vložil proti njemu tožbo na plačilo 3 K 20 v., katere mu je Duch dolgoval. Tožba je bila vročena Duchovi ženi, ki je analfabetka, kakor tudi njen mož. Ona se za spis ni dalje zanimala in tako je bil Duch obsojen v plačilo navedenega dolga. Žena za to ni nič vedela in istotako ne njen mož. Ko je postala razsodba pravomočna, je Meller napravil izvršbo in je bila izvršilna dražba realitet radi 3 kron 20 vinarjev tudi dovoljena. Duch tudi sedaj še ni nič vedel, kakšna nesreča mu preti. Dražba se je vršila in je na njej kupil 10.000 kron vredno zemljišče za 2013 kron nek Mellerjev kompanjon. Tako je prišel bedni kmet radi 3 K 20 vin. ob ves svoj imetek. Šele sedaj je zvedel Duch kaj se je zgodilo; delal je rekurze in ovadbe na vse strani, a brez uspeha. Sedaj je prišla stvar v poslaniške roke in bo predmet posebni interpelaciji v prihodnjem državnem zboru.

Telefonska in brzojavna poročila.

KONFERENCA GLOMBINSKEGA.

Dunaj, 7. avgusta. »Tiroler Anzeiger« javlja: Načelnik poljskega kluba hoče sestaviti večino za parlamentarno delo, ki bi bila trdnjša kot zadnja vladna večina. Ker se je pokazalo, da vladna večina ni nič kaj trdna, hoče Glombinski sestaviti parlamentarno večino za parlamentarno delo. Kakor javlja »Alldeutsche Correspondenz« (!), so dobile vabila k tej konferenci, ki se vrši 17. t. m., tudi obstrukcionistiške stranke: češki agrarci, češki radikali in Jugoslovani. Predno je v svet prišla ta vest, sta se načelnik poljskega kluba in Bienenrth dolgo časa posvetovala.

DRŽAVNA POLICIJA V ZADRU.

Zader, 7. avgusta. Namestnik Nardelli je izjavil nasproti srbskim in hrvaškim poslancem, da ima pooblastilo za poddržavljenje zadrške policije. Ustanovi se, ako sklene dotični zakonski načrt dalmatinski deželni zbor.

SCHREINER NA SEVERNEM ČEŠKEM.

Praga, 7. avgusta. Nemški ministerkran dr. Schreiner potuje na Severno Češko, kjer obišče Topljice, Most in kataringsko razstavo.

NEMŠKI ČEŠKI UČITELJI ZA PODRŽAVLJENJE MEŠČANSKIH ŠOL.

Praga, 7. avgusta. Društvo nemških učiteljev na Češkem je sklenilo, da zahteva podržavljenje meščanskih šol.

VILJEMOVO POTOVANJE NA NIZOZEMSKO.

Haag, 7. avgusta. V ponedeljek obišče cesar Viljem na Nizozemskem Beicimka, koncem avgusta pa nizozemsko kraljico Viljemino na gradu Loo.

ZEPPELIN III. PRID CESARJEM FRANC JOŽEFOM.

Friedrichshafen, 7. avgusta. Grof Zeppelin si je danes ogledal priprave za zrakoplov Zeppelin III., s katerim se bo vozil 31. t. m. pred cesarjem Franc Jožefom I. Zeppelin forcira priprave za vožnjo zrakoplova Zeppelin III.

ZEPPELIN MONAKOVSKI ČASTNI MEŠČAN.

Monakovo, 7. avgusta. Dne 3. septembra se izroči častna diploma Zeppelinu, ki ga je imenovalo Monakovo za svojega častnega meščana.

BEG HAMBURŠKEGA TURŠKEGA KONZULA.

Hamburg, 7. avgusta. Turški generalni konzul Hakim beg je pobegnil iz Hamburga, ker so uvedli proti njemu kazensko preiskavo zaradi hudodelstva proti pravosti.

UTONILO 37 MORNARJEV.

London, 7. avgusta. Med vožnjo iz Kapstadta v New-Seeland se je potopil parnik »Maori«. Utonilo je 37 mornarjev.

ZGRADBA NOVIH ITALIJANSKIH DREADNOUGHTOV.

Rim, 7. avgusta. Italijanska vlada je sklenila z Ansaldovo ladjedelnico v Sampierdureni pogodbo za zgradbo dveh novih italijanskih dreadnoughtov. Izmed naročenih italijanskih dreadnoughtov izpuste prvega v morje leta 1910.

TURČIJA GROZI GRŠKI.

Atene, 7. avgusta. Turčija zahteva od Grške, da izjavi, da nima nobene zastave po Kreti in da ne podpira nobene akcije, ki bi imela namen aneksije Krete po Grški. Ako Grška te izjave ne da, zapusti turški poslanik s prvim tajnikom za nedo-

ločen čas Atene ter poveri posle drugemu tajniku. Položaj je jako resen.

VOJSKA MED JAPONSKO IN KITAJSKO.

Jokohama, 7. avgusta. Japonska pošlje danes v zadevi zgradbe železnic v Mandžuriji ultimatum Kitajski. Vsak trenotek se je bati, da izbruhne vojska med Japonsko in Kitajsko.

VREME.

Dunaj, 7. avgusta. Vremenska opazovalnica naznanja oblačno vreme, slabe vetrove, malo spremenljivo, nestanovitno vreme.

Opozarjamo na oglaševanje V. J. Havliček a bratr v Poděbradech, Češko, ki razprodaja različne ostanke blaga po zelo znižanih cenah.

Goveja juha v suhi obliki izpolnjuje že davno željo vseh gospodinj. Ze pred tremi leti je tvrdka Maggi razstavila ta novi izdelek na razstavi za umetno kuhanje na Dunaju in je bila pri tem odlikovana s cesarsko pohvalo Njega Veličanstva, katero je takrat blagovolilo svoje ime upisati v »Zlato knjigo« tvrdkino. Maggi razpečava ta izdelek tudi v obliki posameznih porcij, namreč v kockah (goveje juhe). — Zares, ni boljšega in cenejšega sredstva za napravo delikatne, okusne goveje juhe od Maggijevih kock po 6 vin. Pazi pa se naj dobro pri nakupovanju vedno na ime Maggi in varstveno znamko »zvezdo s križem«.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 7. avgusta.

Pšenica za oktober	13.72
Pšenica za maj 1910	13.92
Rž za oktober l. 1909.	9.97
Oves za oktober	7.55
Koruza za avgust 1909	7.58
Koruza za maj l. 1910	6.98

Efektiv: — — —

2189 Zahvala. 1-1

Žalosti potrli, se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so ob priliki pogreba mojega soproga ozir. našega očeta, brata in strica, gospoda

Luka Klopčič

davčni sluga v Škofji Loki

spremili k zadnjemu počitku.

Posebno se zahvaljujemo prečast. duhovščini in gg. o. kapucinom, vsem gg. uradnikom tukajšne c. kr. davkakarije, sodnije in žandarmeriji, ki so našega nepozabnega ranjkega spremili k zadnjemu počitku.

Škofja Loka, 6. julija 1909.

Žalujoča rodbina Klopčičeva.

Blagajničarka

se sprejme v večjo trgovino mešanega blaga. Prednost imajo one na deželi. Luka Senica trgovec, Šmarje pri Sevnici, Štajersko.

2142 3-1

Gospodarsko društvo

v Bermu p. Pazin, Istra

posreduje brezplačno pri prodaji svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna.

623 (3)

Žalosti potrti naznanjamo podpisani v svojem in v imenu vseh sorodnikov žalostno vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo njihovo predobro mater, oziroma taščo in staro mater, gospo

Ano Mayr roj. Lazarovich

vdovo lekarnarja

danes ob tri četrt na 3. uro popoldne po dolgi mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče poklicati k Sebi v boljše življenje.

Truplo predrage pokojnice se bode v nedeljo 8. t. m., ob 6. uri pop. po slovesnem blagoslovljenju iz hiše žalosti Sv. Petra cesta št. 2 preneslo na pokopališče k sv. Kristofu in položilo v lastno rakev k zadnjemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi Marijinega Oznanenja in v drugih cerkvah. Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana, dne 6. avgusta 1909.

2182

Mary Sušnik roj. Mayr, Karla Mayr, hčeri.

Josef Mayr, lekarnar, Viljem Mayr, prokurist, sinova.

Teja Mayr roj. Virant, sinaha.

Mira Mayr, Pepček Sušnik, vnuka.

Mag. pharm. Rihard Sušnik, zet.

Stoj prijatelj!

1068 Predno kupiš ali izposodiš
klavir ali harmonij
potrudi se še k rodoljubu, edini narodni tvrdki
ALFONZ BREZNIK Gradišče 11
(mestna hiša)
Prepričaj se o blagoljubnosti in najprejnejši konstrukciji
mojih instrumentov iz prvotnosti najboljših tvojih.

Najcenejša najemina.

Jamstvo deset let!

Kot strokovnjak in učitelj Glasb. Matice jamcem za vsak
instrument, ki sem ga preizkusil sam. — Zlasti priporočam
Hölzl-Heltzmanove pianine, ki so neprekinljivi. Prodaja proti
ceniku z izrednim popustom tudi na najmanjšo obrabo brez zadržanja.

Umetnijski zavod
za slikanje na steklo
B. SKARDA v Brnu.
Izdajajo zlasti:
cerkvena okna
različne izvedbe.
Ceniki in strokovni
svet brezplačno.
Brez odložitve s prihodnimi
deli.

Vinske sode

iz hrastovega lesa in sicer:

30 komadov od	6 do 8 hektov
10	15 do 18
1	30
1	50
1	60

oddaja po primerni ceni: **M. Rosner & Co**
295 v Ljubljani. 156-1

Dva učenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejmeta se
v trgovino knjig in papirja **Ant. Umek v**
Brezicah. 2154 3-1

Lep hlev

za dva konja in dve šupi s podstrešjem za
krmo se takoj odda. — Več pri **D. Rovšku,**
fotografu, Kolodvorske ulice 35. 1774 (1)

Priložnostni nakup.

Kompl. naprava motorjev sesalnega
plina ca 14 PS, benzinov motor 12 PS,
lokomobil 20 PS, kompletna električna
razsvetljevalna naprava za ca 30 in ca
150 svetilk, različni elektromotorji že-
lezno polno omrežje. 4-1
Vprašajte: **Inž. Wik,** hotel „Union“ v Ljubljani.

Zasebniki naj ne zamude ugodne prilike
za naročbo
Trgovci
Krošnjari **ostankov**
naravnost iz tkalnice!
1884 Posebna ponudba: 12-1
40 met oksforda za srajce, cefira za obleke,
plave tkanine za predpasnike in bluze. Prima
kakovost, **pristno barveno** le K 15-40.
40 met. rumenke tkanine, kreas-platna, ka-
nafasa, zjamčeno prima kakovost, pralno, le
K 18-40. 1 kos 150/200 cm rjuhi, zjamčeno
platno, brez konkurence, za le K 2-25. Brisače
40 cm široke, 1 m dolge, za samo 32 vin.
1 dvanaestorica robcev z atlas-robom K 1-25.
Pošilja se po povzetju. Kompl. zavoje 5 kg
povsod franko. Za neprimerno denar nazaj in
se povrne tudi poštnina, torej nikak riziko.
Prosim, da se ne zamenja moja trdika s po-
dobno se glasečimi, ki pošiljajo neporabno
olago, ne vračajo poštnine pri vrnjenem blagu,
in so le kramarji. — Obrne naj se vsak na
Julija Müllerja tkalnice, Heřm. Město, Češko.

Izvolite pisati po vzorce!

V. J. Havliček a bratr v Poděbradech
izvozna trdika modnega blaga na roko delano razprodaja po znatno nižani ceni.

Ostanki različnih velikosti volne nih rob
SUKNA svile za prali **dilenov (platna)**

Vzorci franko! Le malo časa:
1 zavoje 40 m pralnih ostankov okusno odbranih
za K 18.— franko po povzetju. — Od teh se
vzorci ne pošiljajo. 468 52-1

Spreten delavec

neoznjenen okoli 30 let star, se
sprejme z mesečno plačo. Kje
pove iz prijaznosti uprava lista. 2181 3-1

Vajenca

za čevljarstvo obrt sprejme takoj
Ivan Bernik, čevljarški mojster v
Škofji Loki št. 93. 2178 2-1

Proda se različno mizarstvo orodje

v dobrem stanu, kakor tudi še
dober strugalnik (Drehbank) po
ugodni ceni. Tudi fina lovška
puška je na prodaj. Vpraša naj
se pri **Rudolfu Zorčetu** trgovcu
— na Jesenicah, Gorenjsko. — 1-1
2176

Pri naročilu 2 zavojev franko.
Edina izborna priložnost za nakup za
trgovce manufakturnega blaga in za krošnjare.
Razpošilja se tudi zasebnikom

40—50 m ostankov samo za 16 kron.
Blago za bluze (angl. cefir) 80 cm širok, naj-
novejši krasni vzorci.
Modnega oštrja za obleke, bluze in srajce.
Kunafas za posteljne prevleke, živahne barve.
Oksford za moške srajce, zelo trpežne kakovosti.
Krizet za spodnja krila v temnih in rdečih
barvah.
Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in
domače obleke.
Dolgosti ostankov 6—15 m zjamčeno brez na-
pake, perilni in najboljše kakovosti.
Ako ne ugaja se denar takoj vrne in
zavoj se vzame nefrankiran nazaj.
Najmanjše naročilo 1 zavoje 40—45 m po
vzetju. Po želji se tudi sortirajo.
Tkalnica **Albin Krejzl, Nachod, Češko.**
Kamenice č. d. 149.
Dalje ponudim prve vrste vporabno za
najfinše perilo in opreme za neveste obeljeno
rumenrsko platno in obeljen gradl za spodnje
perilo 40 m po želji sortirano za K 18-50.

Popolna špecerijska oprava

se lahko poceni kupi. 2127 3-1
Naslov se izve pri upravnistvu Slovenca.

H. SUTTNER, Ljubljana
Mestni trg
razpošilja ure, zlatino in srebr-
nino na vse kraje sveta, obrnile se
zanesljivo na domačo slov. trdiko!

Veliki novi cenik zastoj.
Novost: Ploščnata, tenka,
prava nikelnasta **Anker-Ros-**
kopf na 6 kamnov, pokrovi ostanejo
vedno beli, prav natančno 36 ur idoča
K 4-50. Srebrne ure od 6 K naprej.
Večletno jamstvo. — Ako blago ne
ugaja, se vrne denar nazaj.
Sokolske verižice s slovensk. trakovi
nikelnasta K 1-20 srebrna K 5.—
2171 21-1

Preselitev kavarne!

Podpisana si usojata slav. občinstvu najudaneje naznaniti, da sta se s svojo
kavarno preselila
iz **Prečne ulice št. 2, na Sv. Petra nasip št. 37.**
tik jubilejskega mostu.
Izrekava tem potom svojo najprisrčnejšo zahvalo za dosedanje naklon-
jenost slav. občinstva, ter so obenem najljubše priporočata za mnogobrojen
obisk tudi na novem prostoru.
Z odličnim spoštovanjem **Ivan in Ana Pua** lastnika kavarne.
2183 3-1
Kavarna je vsaki dan celo noč odprta!

Zajamčena naravna poštena istrska vina

belo, črno in fini šiler od 17 do 24 kron
100 litrov, fino vino za sv. maše od 40 do
56 kron 100 litrov, franko postaja Montana.
Ako da stranka posodo, 1 krono ceneje.
Finu domači tropinovec K 1-40 do 1-60 liter,
finu domači konjak K 4 do 6 liter.

Zaloga vina
Josip Ritossa
posestnik, Karojba (Istra).
2162

Proda se posestvo

v občini **Zreče**, Štajersko, 38 orolov travnikov,
njiv, gozdov; enonadstropna hiša, gospodarstvena
poslopja, potem gostilna, žaga, kovačnica, pe-
karija, mlin, opekarna. Več pove lastnik **Ludovik**
vitez **Matthieu**, Zreče pri Konjicah. 2091 4-1

Kateri učitelj ali učiteljica

v kraju s sedežem sodnije na Kranjskem bi
hotela menjati službo v istotakem prijetnem
kraju ob juž. železnici blizu Ljubljane. Po-
nudbe na upravnistvo lista. 2042 3-1

Hiša

v **Bohoričevi ulici 3, Vodmat**
je naprodaj pod zelo ugodnimi pogoji.

Več se izve pri 2157 (1)
Adolfu Hauptmannu, Resljeva cesta.

Učenec

iz dobre hiše se išče za špe-
cerijsko trgovino. Naslov pove
uprava »Slovenca.« 2179 3-1

Službe išče 45 let stara oseba kot kuharica ali gospodinja

najraje pri kaki majhni poštini družini. Plača
po dogovoru. Ponudbe naj se pošljejo pod
šifro »Služba« poste restante Tržič. 2175 3-1

2039 Proda se iz proste roke 10-1

nova hiša

v **Jaršah št. 23** blizu novega pokopališča
Sv. Križa v Ljubljani. Hiša je tik nove šole
in je pripravna za različne namene, posebno
za vpokojenega, ki želi miru. Blizu hiše so
tudi lepi gozdovi za izprehajališča. Več se izve
na **Martinovi cesti št. 32** v Ljubljani.

St. 1082.

Služba zdravnika.

Razpisuje se služba občinskega
zdravnika za mestno občino **Punat** na
otoku **Krku**.

Letna plača K 2400.—.
Treba je dokazati:
1. usposobljenost iz vsega zdravilstva,
2. avstrijsko državljanstvo,
3. znanje hrvatskega jezika.
Zdravnik sme imeti domačo lekarno.
Drugi pogoji so na vpogled pri podpi-
sanem uradu. Prosnje je treba doposlati do
31. avgusta t.l.

Občinsko predstojništvo **Punat**,
dne 22. julija 1909.

2070 1

Načelnik: **F. Orlič**.

Gostilna „Narodni dom“

2160 2-1
v **Pliberku** na **Spod. Koroškem**
se odda takoj na račun gostil-
ničarju, ki je tudi obenem mesar.
Več se poizve pri hranilnici in
posojilnici v **Šmihelu** pri **Pliberku**.

Prodaja gostilne.

Proda se iz proste roke dobro vpe-
ljana gostilna z vso opravo v pri-
jaznem mestecu na **Dolenjskem**. Obsega
2 veliki gostilniški sobi, lepo dvorano,
15 sob za tuje, veliko dvorišče za vo-
zove, 2 hleva za 40 konj, velik senčnat
vrt, vrt za zelenjavo, ledenico za 150
voz ledu; pokrito, popolnoma zaprto
kegljišče. Z gostilno v zvezi je dobro
vpeljana fjakarija. Polovico kupne cene
je takoj položiti, druga polovica je plač-
ljiva v 10 letih z obrestmi, kakor jih
plačujejo hranilnice. Naslov se dobi pri
upravnistvu. 2031 3-1

Proda se dvonadstropna nova hiša

katera je še 18 let prosta od davka. Izve
se **Ljubljana Trg-Tabor št. 5.** 2146 3-1

Gospodična išče službe kot blagajničarka

ali pa v kako pisarno ker je
vešča tudi strojepisja. Naslov
2186 — pove uprava tega lista. — 2-1

Mesarija

z vso opravo se
oddaja v najem
zaradi bolehnosti
v **Novem Vod-**
matu št. 14.

Naslov pove uprava »Slovenca« 2185 3-1

ZANESLJIV MOŽ

srednje starosti, neoznjen, za vsako
delo, se išče proti dobremu plačilu.
Želi se znanje nemškega jezika. Vpra-
šanja na upravo **Slovenca**. 2188 3-1

Stanovanje

2115
obstoječe iz 2 ali 3 sob, kuhinje in pritliklin z vo-
dovodom, eventualno tudi nekaj vrta, z opravo ali
brez nje, se odda v najem za poljubno dobo v
hiši tik samostanskega vrta na **Brezjah**. Več
se poizve pri lastniku hiše, tamošnjem organistu.

Krasno darilo

Vam pošljemo zastoj in poštnine prosto,
ako nam pošljete v svrhu razpošiljanja naših
cenikov
100 naslovov (samo pokrajini ne glavnih mest).
od zasebnih in državnih uradnikov, učiteljev,
duhovnikov, gospodarjev, gospod. in tovar-
varniških uradnikov, boljših zasebnih urad-
nikov, trgovcev, obrtnikov itd. iz Vašega
bivališča in bližnje okolice, napisane lepo
in razločno na eni poli papirja. 2106 2-1
Oddelek patentovanih novostij
Dunaj II., Untere Donaustr. 39-VIII.

Vendar

smo izumili kamnu podobno

snov proti polzenju jermen raz kolesa

(ne primerjati z drugimi sprijemni mastmi) ki preprečuje pri vseh obratnih strojih, avtomobilih in motorjih **polzenje jermenov**, prihrani se pri moči 15—20 %, večja storilna možnost stroja, uporabljivo pri železnih in lesenih kolesih, 3-letno jamstvo.

2180 5-1

Edino pravico izdelovanja in izvrševanja za Štajersko, Koroško, Kranjsko Istrijo in Dalmacijo ima

Štefan Hitzl, Ljubljana.

FR. SEVČIK, puškar v Ljubljani

Židovska ulica št. 8
priporoča svojo veliko zalogo najnovjših pušk in samokresov lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, katere presegajo glede dela in tudi glede strela vse druge puškarske izdelke.

Posebno dobre so lahke trocevke in puške z jeklenimi cevmi za brezdimni smodnik. Velika izbira pušk brez petelinov (Hammerless). Najnovjši topiči, velika zaloga vseh lovskih potrebin kakor tudi potrebin za ribiče, strelivo po najnižjih cenah na razpolago.

Popravila izvršujem najceneje, točno in zanesljivo v lastni delavnici. Od zunaj naročenostvari odpošiljam s povratno pošto.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštne proste.

Mlad posestnik išče posojilo v znesku 12.000 K

proti vknjižbi na posestvo. Vračal bi v 10 letnih obrokih z 6% obresti, začeti s 1. novembrom 1910. Posojilo se prosi do 1. novembra t. l. Naslov se izve pri upravi »Slovenca«.

2177 3-1

Takoj se sprejme zdravo, krepko 14—16 let staro deklico s primerno šolsko izobrazbo kot

učenko

v trgovino mešanega blaga.

I. Rudman, Krškavas, Dolenjsko.

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

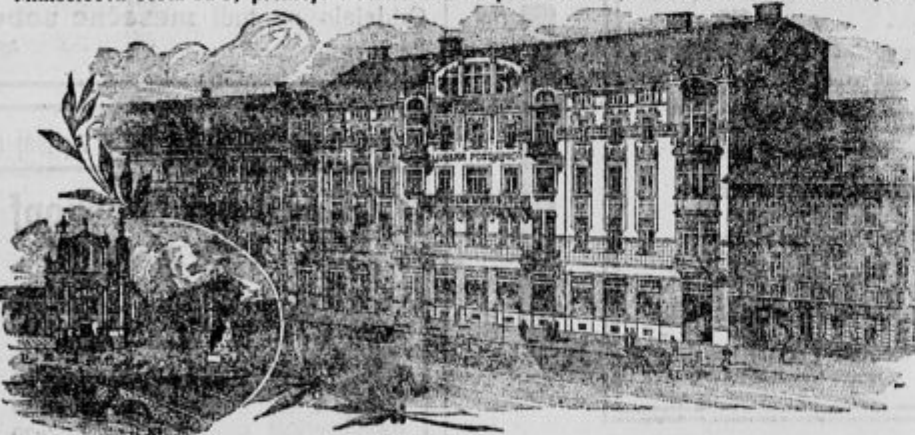
Denarni promet do 31. decembra 1908
čez 72 milijonov K.

Stanje vlog dne 31. majnika 1909
čez 20 milijonov K.

Lastna glavica kron 420.537·92

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Miklošičeva cesta št. 8, pritličje v lastni hiši nasproti hotela »Union« za frančišk. cerkvijo.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kaknega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih 100 kron čistih 4·50 na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadržnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti porošt.) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskomptirajo.

Dr. Ivan Šušteršič, predsed. Josip Šiška, stolni kanonik, podpred. Odborniki: Anton Belec, posest., podjetnik in trgovec v St. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. posl. Anton Kobi, posest. in trg., Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbornice in hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

2187 1-1

HOTEL TIVOLI

Jutri v nedeljo 8. avgusta 1909

3 KONCERTI

Slov. filharmonije.

Ob pol 10. dop., 5. pop.,
pol 8. zveč. Vstop prost.

Napovedani vsakdanji koncerti se vršijo ob vsakem vremenu, ob lepem vremenu na vrtu, ob slabem vremenu v dvorani.

K mnogobrojni udeležbi najljudneje vabi

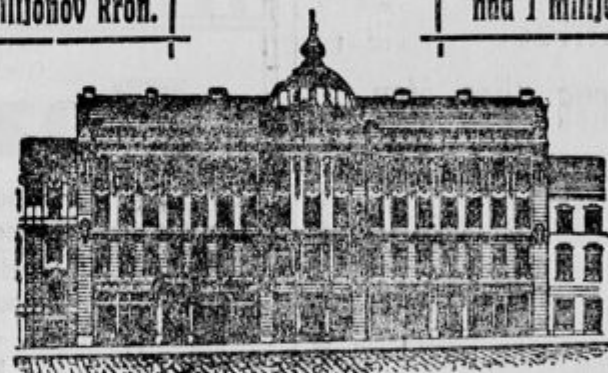
Ivan Kenda.

Najbolj varno naložen denar je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski.

Stanje hranil. vlog:
nad 35 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 1 milijon kron.

Za varnost denarja jamči in je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih deurnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, in ga vlagateljem ne zaračuni.

Denarne vloge in knjižice se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6 % izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje. Hranilnica se nahaja v lastni palači v Prešernovih, prej Slomovih ulicah št. 3, nasproti frančiškanskemu kloštru.

Podružnice
Spljet, Celovec
in Trst

- Delniška glavica -
K 3.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

Promese zemaljskih srečk I. izdaje.
Glavni dobitok K 90.000.

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev in po dnevnem kurzu.

Žrebanje že 16. avgusta.

Cena K 5.

Podružnice
Spljet, Celovec
in Trst

- Rezervni fond -
K 300.000.

ALOJZIJ ZMITKO
velika tovarna z električnim obratom za
GODBENO ORODJE
v LOURECH
izdeluje vse vrste glasbil iz lesa in kovine, pihala za
obhode (signale), izvirštev in harmonija brez napake.
STROKOVNA OPRAVA
M 1051 vseh godal in bobnov 26-1
Goslariskatele Ceniki zastoj

Carl Kronsteiner-jeve
trpežne, patentirane apnene
façadne barve
v 50 vrstah od 24 v kg naprej.
Že desetletja dobro preizkušene in so
prekosile vsa ponarejanja. — Edino
sredstvo za pleskanje za façade, ki
so bile že pobarvane. 978 12-1
Email-façadne barve, ki se dajo umiti in
krijejo ob prvi po-
tezi, torej nepotrebno pleskanje z drugo
barvo, trde kot email, uporabne pome-
sane samo z mrzlo vodo. Antiseptičke,
proste strupa, luknjičave. Idealni plesk
za notranje prostore, lesene zgradbe:
kot kolibe, paviljone, ograje itd. Dobi-
va se v vseh vrstah, otroški za m² 5 vin.
Cenik in prospekte zastoj in prosto.
CARL KRONSTEINER, Dunaj III, Hauptstrasse 120.
Zaloga: Brata Eberl, tovarna oljnatih barv,
lakov in firnežev, Ljubljana, Miklošičeva c 6.

**V Ameriko
in Kanado**
zložna,
cena
in varna
vožnja s **Cunard Line**
Bliznji odhod:
iz Trsta, domačega pristanišča: Ultonija, 24. av-
gusta, Pannonia, 7. sept., Carpathia, 21. sept. 1909.
iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši par-
nik, 7. avgusta, 28. avgusta, 18. septembra, 16. ok-
tobra 1909. Mauretania, 14. avgusta, 4. septembra,
25. septembra, 25. oktobra 1909.
Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek, Ljub-**
ljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega.

Ravnokar so izšle nove dvo- stranske slovenske plošče!

Cena 4—krone
ta po 2 K 50 v.
Velika zaloga
gramofonov od
25 kron naprej.
Dohi se tudi na
mesečne obroke.
Zato zahtevajte
takoj brezplačno
cenike gramofonov
in raznih plošč.

Fr. P. Zajec urar in optik
Ljubljana, Starl trg 26

1903 13-1
Vsak pes
se zelo
naglo
privadi
Fattingerjevi mesni
pogači za pse
in se dobro razvija.
Zahtevajte cenike, prospekte in brošure
o preizkušeni krmili za pse, perutnino,
fazane, kunce, divjačino od trvdke
Henrik Polsterer,
tovarna za Fattingerjeve pogače
za pse in krmila za perutnino
Dunajsko Novomesto.
Zaloge v Ljubljani:
Fr. Grošelj in Peter Lassnik.
V lastnem interesu zavračate
vselej odločno vsa ponarejanja.
Ustanovljeno 1903. 300 najvišjih odlikovanj.

Jesenške novice.

J Sokolska veselica se je vršila pre-
tečeno nedeljo v znamenju velikega fiaska.
Lepo so sicer vihrale slovenske trobojnice
nad Trevnovim vrtom, vse je bilo pri-
pravljeno, toda gostov in gledalcev ni
bilo. Pri vrtni ograji se stalo okoli petdeset
ljudij, ki pa nobeden ni bil voljan kupiti
vstopnice. To je pa tako vjezilo enega iz-
med »višjih« Sokolov, da je priletel pred
ograj in ponujal ljudem denar, da bi si
kupili vstopnice. Če je kdo sprejel to po-
nudbo, nam ni znano. — Začela se je jav-
na telovadba, pri kateri je nastopilo okoli
20 Sokolov, ki pa je, prav odkrito rečeno,
zelo slabo izpadla. Popolnoma umljivo,
kdo se bo pač trudil in pehal, če ni gledal-
cev. V par minutah je bila telovadba kon-
čana in začel se je prvi del narodno-
obrambnega dela naših rdečih nadahnje-
nih Sokolov, namreč — ples. Toda glejte
smolo — deklet je manjkalo. Zadovoljiti
so se morali slednjič z nekaj komaj šoli
odraslih deklic in z nekoliko starejšimi
liberalnimi damami. Nekaj časa je šlo
dobro ob zvokih slavne jeseniške godbe.
Toda alkohol je precej razgrel možgane
tem narodnim bojevnikom in pričel se je
drugi običajni del narodno-obrambnega
dela, namreč — prepir, ki se je končal s
tem, da so zapodili slavno jeseniško god-
bo, si privzeli harmonikarja, in dalje je šlo
do ranega jutra. Drugo jutro je bil splo-
šen maček, ki se je v najprijaznejših obli-
kah kazal v tovarni in drugod. Tako se je
končalo narodno-obrambno delo naših
mokraško-mednarodnih Sokolov, ki pa
gotovo žive v trdnem prepričanju, da so
s to veselico rešili precejšnji del Goren-
ske pred grabežljivimi rokami vsiljivih
tujcev. H koncu bi še opozorili drugače
tako izobražene Sokole, da najnovejša
šolska postava prepoveduje šolskim otro-
kom se udeleževati javnih prireditev z
različnimi zunanjimi društvenimi znaki.
Kolikor je nam znano, se je sokolski na-
raščaj z znaki in v nekakem kroju udele-
žil zadnje sokolske veselice. Mi ne bomo
tega dalje preiskovali, o tem bodo morala
govoriti prizadeta šolska vodstva.

J Sokolska resnicoljubnost. »Narod«
z dne 29. julija piše: V torek zvečer je pri
neki gostilni na Savi, kamor zahajajo tudi
»ajmohtarji«, šest še golih Čukov s pali-
cami in kamni napadlo mirnega nasprot-
nika, ki je obležal ves krvav in obnemogel
na cesti. Skoro gotovo bi ga bili ubili, da
jih niso ljudje še o pravem času prepo-
dili... Da so naši Sokoli divji in sirovi,
smo že davno vedeli, tudi, da si z neres-
nico pomagajo, nam ni neznano, ampak
da znajo stvar naravnost preobrniti, tega
nismo pričakovali. Vsa zadeva se je vršila
tako-le: V torek zvečer je Sokol Slivnik
napadel nekega Balauča, ki ni pri nikaki
organizaciji, in ga pretepaval, nekaj fan-
tov našega telovadnega odseka se je blizu
tam vračalo domov, in ko so zaslišali kli-
ce, so priskočili na pomoč in bojevnika
razgnali. Stvar je menda že v rokah sod-
nije.

J Jeseniški »Orel« se je 1. avgusta po
svojih zastopnikih udeležil mladeniškega
tečaja in javne telovadbe idrijskega okro-
žja v Črnem vrhu nad Idrijo. Jutri pa po-
hiti nad 20 telovadcev v kroju in z zastavo
na zvezno telovadbo v Kamnik.

J Kdo dela nemir in razgraja po Jese-
nicah? Liberalci. Tako kakor pretekli
torek se »Narod« o gerentu še ni zlagal.
Laže, da je na sokolski veselici preteklo
nedeljo kričal, zabavil in psoval navzo-
če kakor kak hribovski žganjar. Laže, da je
v kavarni izzval hrupen prepir. Kdo je
hribovski žganjar? Na sokolski veselici
so si skočili v lase socialni demokratje in
sokoli ter kričali kot hribovski žganjarji.
Gerent je prišel okoli polnoči na sokolsko
veselico. Ko so ga pričeli zbadati, je od-
šel od te družbe. Na potu ga je nahrulil
vinjen sokol kakor kak hribovski žganjar.
Sam liberalni gostilničar Humar, pri ko-
jem se je ta družba napila, je gerenta pro-
sil, naj ne zameri. Ne zmeneč se za te
ljudi, je gerent odšel. Prav je imel. V ka-
varni je pa brez vsakega povoda dejansko
napadel gerenta Nemec W., nad čemur so
se zgražali celo gerentovi politični na-
sprotniki, ki so bili navzoči. Kdo dela ne-
mir in razgraja po Jesenicah? Kdo je tak
kot hribovski žganjar? Kdo razven libe-
ralcev hrepeni po novem gerentu? Hočete
imeti morda Huma, ki je v desetih mese-
cih svojega delovanja dobil od občinske
klavnice 33 K 90 vin., gerent pa v sedmih
mesečih pridobil občini od iste klavnice
1740 K 30 vin. Na Jesenicah je tako: mir-
ne ljudi napadajo liberalci, ko se jih za-
vrne, pa vpijejo po »Narodu«. Liberalnim
hribovskim žganjarjem mora biti dobro
znano, kdo je ponoči pred par meseci na-
padel redarja, mu vzel sabljo in mu skoro
glavo preklal. Mar niso bili to hribovski
liberalni žganjarji? Jokate po »Narodu«,
da bi vlada kmalu razpisala volitev župa-
na. Prav bi bilo, da bi imela jeseniška ob-
čina župana, samo liberalnega hribovske-
ga žganjarja ne, ker potem ne bode mogel
miren človek iti po cesti, ako dobimo libe-
ralca za župana. Liberalni hribovski žga-

njarji: gerent vam je pa nagobčnik že
preskrbel.

J Socialno-demokratska poštenost je
velikanska. Preteklo nedeljo so imeli ti
rdeči bratje shod na Savi, na katerem je
Ante Kristan strašil svoje pičloštevne
slepce z dr. Šusteršičevim ministrskim
portfeljem, ki je v Kristanovi glavi tako
visoko zrastle, da mu je prerinil iz nje vso
pamet. Predsednik Simon Ogris se je
ob koncu shoda prav debelo izmislil, da
je pismeno povabil na shod tudi g. župni-
ka in g. Fr. Čebulja, da pa si nista upala
priti na shod, s čimer je demokrate lahko
potegnil, da so jeli kričati »pfuj župnik,
pfuj Čebulj!« Ta strahopetni predsednik
pa je potem res poslal vabilo g. župniku
in Čebulju z nemško firmo, pa tako, da sta
vabila dobila po pošti šele v ponedeljek,
češ, da prav gotovo ne bosta mogla priti
na shod in nekoliko posvetiti v to egip-
tovsko socialno-demokratsko temo. Je pač
junak ta Ogris; njegovi bratje pa se že
cel teden jeze, da jih je tako na dolgo po-
tegnil za nosove. Smo tudi s tem zado-
voljni!

J Dekliška in ženska Marijina družba
jeseniška poromata dne 16. avgusta na
sv. Roka dan na sv. Višarje. Odhajata z
Jesenic ob pol 10. dopoldne, vrneta pa se
v torek popoldne.

Po svetu.

Edison o zrakoplovstvu. Tomaž Alva
Edison se je nedavno o zrakoplovnem pro-
blemu izrazil sledeče: Letalni stroj bo v
desetih letih v službi poštnega prometa in
bo prenašal tudi potnike s hitrico 100 milj
na uro. O tem mi dvoma. Toda, kakor je
gotovo, da pravi letalni stroj pride, tako
je tudi gotovo, da ne bo prišel po potu se-
danjih eksperimentov. Dozdaj obstoji le-
talni problem še iz 75 odstotkov stroja in
25 odstotkov človeškega uma. Če pa naj-
ma zrakoplov tudi finančni uspeh, mora
biti zgrajen tako, da bo mogel kljubovati
vetru in nevihti in da ne bo tako odvisen
od spretnosti zrakoplovca, kakor je doslej.
Ako bi jaz sestavil stroj, bi moral ob-
stajati iz mnogoštevilnih vrtečih se plo-
skovnih peruti, da bi se zrak hitreje od-
rival. Dvignil bi stroj potom propelerja.
Ali ni verjetno, da se bo našlo metodo,
kako dovajati motorju zrakoplova elek-
trično silo brez žice v zračne višave? Ta
metoda je možna in se jo bo tudi našlo;
lepega dne bomo čitali, da je nekdo na-
pravil iznajdbo, ki bo zrakoplov iz igrače
spremenila v koristno napravo. Potem bo
zrakoplov napravil konec vojnem, ker
proti temu napadalnemu sredstvu ne bo
mogel nikak odpor.

Zmagoslavje smrti v Indiji. Poročila
o uničevalnem delu kuge v Indiji so po-
stala v angleških strokovnih listih red-
kejša. Preje se je poročalo vsak teden, a
sedaj komaj vsakih par mesecev. Kuga je
sicer res nekoliko pojenjala, a število žr-
tev je še vedno tako ogromno, da zaslu-
žuje ta strašna morilka še vedno največje
pozornosti in skrb. Sredi meseca maja je
umrlo v enem tednu 4578 oseb na kugi,
prihodnji teden pa 3614. Iz tega padca
smrti bi se moglo sicer sklepati, da kuga
ponehava, toda pomisliti je treba, da z
daleka vsi slučajni niso naznanjeni obla-
stem, ker se urojenci kolikor najbolj mo-
rejo skrivajo pred angleškimi oblastmi.
Pa tudi to je: število žrtev pač pada in
zopet narašča, tako da se iz slučajnega
padca ne more nič gotovega sklepati. V
gosto naseljeni provinci Pundschab sami
je bilo koncem meseca maja še 2250 smr-
tnih slučajev, medtem, ko je bilo v drugih
pokrajinah nekoliko boljše. Glavno mesto
Kalkutta je naznanilo 87 smrtnih slučajev,
Bombay pa 103. Vsa sredstva za popolno
uničenje kuge so bila dosedaj nezadostna
in oblasti same računajo na to, da se bodo
razmere pri nastopu hladnejšega vremena
zopet poslabšale. Glavne raznaševalke
kuge so podgane, kar je nepobitno deka-
zano; ker so strahovito razplojene po vsej
Indiji, pač ne pomenja veliko, če se jih na
leto pobije kakih 500 tisoč. Uvedeno je
tudi cepljenje proti kugi; a kaj pomaga, če
se med 300 milijoni ljudi cepi kakih 25 do
30 tisoč! Da pa je Angležem še bolj za-
grenjeno veselje nad tem najdragocenej-
šim draguljem v njihovi kroni, se je letoš-
nje poletje pridružila kugi še kolera. Po-
javila se je najprej v Bombayu in potem
tudi v drugih mestih. V Bombayu so se
oblasti končno odločile do radikalnejših
korakov in dale podreti najgrše dele me-
sta, kjer so stanovači urojenci. Umrljivost
se je tudi nekoliko znižala, namreč od po-
prečnih 32 na tisoč, pred nastopom kuge
je padla lani na 29. Toda tudi na to se
ni zanesti, kajti poprečno število zadnjih
petih let izkazuje celo 45 do 50 na tisoč.
Tako postaja Indija Angliji vedno težje
breme, ki jo prav neprijetno tišči, čeprav
je — zlato.

Rojaki! Slovenke! Društva!
Spominjajte se z darovi Slo-
vencev v Št. Ilju!

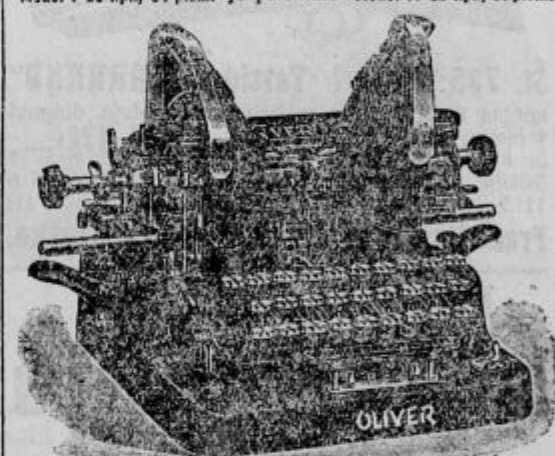
Primarij dr. Gregorič
ne ordinira od 5. do
26. avgusta 1909.
2148 2-1

Visok zaslužek s trajnim pi-
sanjem na domu. Rob.
Gruss, zaloga naslovov
Kolin ob Renu. 2121 3-1

V vročem letnem času
je priporočati dobro in ugajajočo
osveževalno in mizno pijačo
pripravno za primešanje vinu, konjaku ali sadnim
sokovom, za to opozarjamo na
MATTONI
GISSHÜBLER
alkalična kiselina
Ta pijača vpliva ohladično in oživajoče, vzbuja
slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je
ta pijača pravo krepiło. (VIII.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn,**
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varh.
Prospekti zastoj in franko.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestevinami
in vinom.
Zaloga pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in
Andrej Sarabonu, Ljubljana. 114 62-49

Najboljša samopisnica sedanosti
Model V 28 tipk, 84 pism. je priznana Model VI 32 tipk, 86 pism.

Oliver - samopisnica

s takoj vidno pisavo, pripravo za črtanje in ra-
striranje, tabulatorjem in najboljše uredbo za
2009 slovenščino. 24-1

Cenike pošilja na željo zastoj in franko
Glavno zastopstvo
za južni del monarhije
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 20,
kjer se stroj vsak čas lahko pogleda in poskusi.

Izdelane postelje
iz rdečega posteljnega inleta. Prav dobro
napolnjene. Pernica ali blazina 180 cm dol-
ga, 110 cm široka K 16-; 12-; 15-; in
18-; 2 metra dolga, 140 cm široka K 14-;
16-; 18-; 21-; Zgornji 80 cm dolga,
58 cm široka K 3-; 3.50 in 4-; 90 cm dolga,
70 cm široka K 4.50 in 5.60. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi
meri. Tridelní modroci iz zime za eno posteljo K 27-; boljše
K 33-; Pošilja se poštne prosto po povzetju od K 10-
naprej. — Zamenja ali nazaj se vzame proti povratni poštni
stroškov 2025 6-1
BENEDIKT SACHSEL, Lobos 910 pri Plznu, Češko.

2048 1
Motorje najboljšega
sistema,
mline in stiskalnice
za grozdje in sadje.
Železne blagajne,
stavbene potrebščine
in vso **železnino**
dobavlja po najnižjih
cenah slovenska vele-
trgovina z železnino
Fr. Stupica
v Ljubljani, Marije
Terezije cesta št. 1.

1842 Ustanovljeno leta 1842
Slikarja napisov
 Stavb. in pohištvena pleskarja.
 Velika zbirka dr. Schönfeldovih
 barv v tubah za akadem. slikarje.
ELEKTRIČNI OBRAT.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka
BRATA EBERL, LJUBLJANA
 Prodajalna in komptoir: MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6
 Telefon 154. Delavnica: IGRIŠKE ULICE ŠTEV. 8. Telefon 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842
 Zaloga čopičev za pleskarje sil-
 karje in zidarje, štedilnega mazila
 za hrastove pode, karbolineja itd.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu
 za vsa v najino stroko spad. delo
 v mestu in na deželi kot priznana
 reelno in fino po najnižjih cenah.

Vino

izvrstno, iz vinskih gor, slavni Izza časa
 Rimljanov, ležečih na morski obali Izola-
 Pirano, je naprodaj v kletih poštenih slo-
 venskih kmetov. Posreduje in za pristnost
 jamči: „Kmečka gospodarska zadruga
 v Medoših (Korte)“ pošta Pirano —
 železniška postaja Portorose (Istra).
 Cena belemu (rumenemu) vinu po 26 K
 hekto na debelo in po 28 K hekto na drobno.
 Cena črnemu (istrsko refoško) po 20 K hekto
 na debelo in po 22 K hekto na drobno po-
 stavljeno na postaje.

Domača tvrdka!
LUKA VILHAR
 Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 4
 tik novega poslojja Katol. tiskarne.
 izvršuje točno in po nizkih cenah vsa naročila
 na vsa- ure kot: žepne, stenske ter ure bu-
 kovrstne ure, veržice, prstane ter različno zlatnino
 dalje, vse popravila se izvrše solidno in po nizki cen.

Št. 705 Flobert Teschin „WARHARD“
 kaliber 6 ali 9 mm z močno robato cevjo, dolgost
 1 meter, za streljanje z zrn in kroglicami, teža 1 3/4 kg
 Posilja se le po povzetju. — Ilustrovani ceniki o
 1113 orožju zastoj in franko. (1)
Franc Dušek, orožarna, Opočno 89, Češko.

Lepa zračna
stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami
 od 8 kron mesečno naprej, se takoj
 ali za pozneje oddajo v novozgra-
 njenih hišah na Predovičevem selu
 poleg Ljubljane. — Več se izve pri
 E. Predoviču, Ambrožev trg 7,
 v Ljubljani.

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov

Klobuke,
cilindre in čepice

v najnovejših faconah in velikih izberah

112 priporoča 52-1

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elok. železnice.

4 tedne poskušnje

in na ogled razposiljam svoja **KOLESA**
 po povzetju. Deli koles čudovito po ceni in dobri.
 Ilust. ceniki franko. 2351

Fran Dušek
 tovarna koles,
 Opočno šte. 85.
 na Češkem.

„Pri solncu“. — Slovenska trgovina. — „Pri solncu“.

Katinka Widmayer

„pri solncu“ za vodo, v mestni palači. 2552

Priporočam slav. občinstvu veliko zalogo ravno došlih
damskih klobukov najnovejše mode.

Nadalje raznovrstnega blaga: rokavice, nogavice, kravate, bluže, krila, otroške
 obleke, čepice, pasove, moderce, predpasnike, velika zaloga belega perila
 za dame, gospode in otroke, vsa oprava za novorojenčke. Največja zaloga
 umetnih cvetic, venčkov, šopkov za neveste in nagrobnih vencev s trakovi.
 Vezanje cvetic točno po naročilu. Za kupčevalce na debelo najnižje cene.

Najnižje cene! — Solidna postrežba! — Najnižje cene!

Priporoča se

veletrgovina železnine „Merkur“

Peter Majdič v Celju.

1081

— Fotografski umetni zavod —
Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih
 naročil kakor: povečevanje, reproduciranje, foto-
 grafiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

— Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini. —

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
 „Severonemškega Lloyd“

iz
BREMENA

v
NEW-YORK

s cesarskimi brzoparniki
 :: Kronprinzessin Cäcilie ::
 Kaiser Wilhelm II, Kron-
 prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
 :: helm der Große. ::

— Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni. —

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
 denega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
 leznice dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

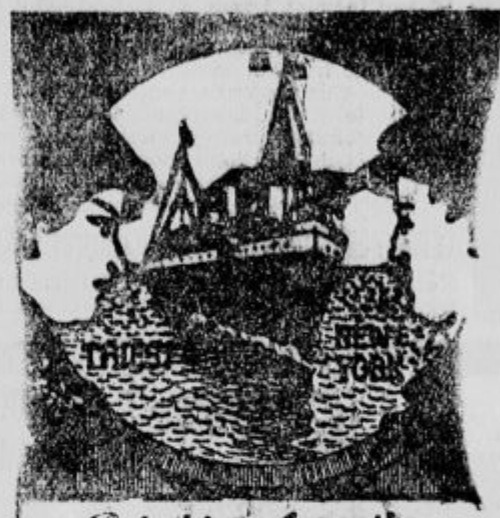
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča
 pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, reelna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
 Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
 izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
 Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Puške!

Lancaster od K 26—, Flobert-puške od
 K 8-50, pištole od K 2—, samokresi od K 5—
 :: Popravila ceno. — Ilustrovani ceniki franko.
F. DUŠEK v Opočno šte. 77
 1631 Češko. 32

Podnik v Ameriko
 Kateri želijo dobro, po ceni in
 najljubšo potovati naj se obrnejo
 na
Simona Šimeletra
 v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
 Kateri želijo dobro, po ceni in najljubšo potovati naj se obrnejo

Vinko Majdič
 valjični mlin v Kranju,
 Kranjsko.

Največja proizvodnja priznana najboljši
 pšeničnih mok in krmnih izdelkov, ki iz-
 virajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst.
 Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se b
 dajo kvantitativno nedosegljiv pridelék, kar
 je zlasti za gospode pekovske mojstre ne-
 precenljive vrednosti. 2916 52-1

Zastopstva in zaloge:

V Ljubljani, Kočevju, Podgradu, Trnovem,
 Trstu, Pulju, Gorici, Celovcu, Beljaku, Bol-
 canu, Inomestu, Tridentu, Zadru, Spiljetu,
 Ercegovnem, Kotoru, Sarajevem.
 Brzjaviti: Valjični mlin, Kranj.

Telefon 177.

L. Tomažič

zaloga piva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gospodom gostilničarjem in
 p. n. slavnemu občinstvu
 priporočam

zagrebačko in
= češko pivo =

Najcenejše

DEŽNIRE IN SOLNČNIRE

3436 domačega izdelka 52-1

priporoča po najnižji ceni in najbolj
 kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in

-- prečastiti duhovščini --

JOSIP VIDMAR

-- v Ljubljani --

Pred školijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernove ulice št. 4.

- Popravila točno in ceno. -

Telefon št. 12017.

Osrednja banka českých hranilnic
 Podružnica: DUNAJ I., Wipplingerstrasse 22. — (Ustredni banka českých sporitelů) — Podružnica: DUNAJ I., Wipplingerstrasse 22.
 Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/4%. — Kupovanje in prodaja vrednostnih papirjev. — Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.
 Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4% in 1/4% upravne pristojbine. Financiranje javnih
 1431 podjetij. Emisija lastnih 4% bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Telefon št. 12017.

Del. kap. 7.000.000 K
 Telegrami: „Sporobanka“.
 Depoziranje kavcij in
 : vadij raznih vrst :
 Eskont menije samo :
 : denarnih zavodov :
 Bankovne informacije :
 : in svete brezplačno :

Slovenska trgovina.

(Iz trgovskih krogov.)

Dan na dan prinašajo naši za narodno stvar vneti časopisi z debelimi črkami pisane zlate besede: »Slovenski trgovec, kupuj samo od narodnih tvrdk — slovensko občinstvo, podpiraj samo narodne trgovce!« Malokdo pa misli pri tem, da se oba, trgovec, kot občinstvo, čisto iz lastne koristi, ne moreta držati tega navodila. Zakaj? Premotrimo nepristransko prvo točko in priznajmo si odkrito: Slovenski trgovec ne more dosledno izvajati tega gesla!

Vprašajte kogarkoli, naj je narodnjak ali ne, vsak, razen nekaterih častnih izjem, vam bo odgovoril: Kupujem tam, kjer dobim ceneje in bolje, in to brez ozira na narodnost ali narodno prepričanje dobavnika. Ali je to prav? To je z materialnega stališča prav, z idealnega seveda ne! Uvaževati pa moramo, da mi nismo narod milijonarjev. Da se razjasni sedaj v resnici malo tolažilno stališče slovenske trgovine, treba je poznati njeno najhujšo rano: pomanjkanje slovenskih, oziroma slovanskih tovarn. Ali ni slovenska trgovina sedaj skoroda brezpogojno navezana na tuj, nam narodno neprijateljski trg? In kdo je tega kriv? Naša brezbriznost za domačo industrijo ter naša v resnici neodpustna lenoba, s katero gledamo, kako tuji spekulanti izrabljajo razne prirodne ugodnosti in sile naše lepe domovine v svoj dobiček in našo narodno oslabiljenje in pogubo. In mi gledamo to roke križem držeč — ter vpijemo: »Ta in ta lep kraj je prešel v tujčevo last,« vzdihujemo »tužna nam majka«.

To je prvi naš greh, drugi pa, da se malo ali pa celo nič ne brigamo za širšo slovansko trgovino. Poglejmo na Češko! Ali nimamo tam čeških, torej slovanskih tovarn, katere bi nam lahko postrezale z istim blagom in po istih cenah, kot druge. Ali nimamo čeških tovarn za sladkor, ki nam nudijo istovrstno blago in za isto ceno kot nemške. Sedaj se morajo v kartelih družiti z nemškimi, kar bi jim pa pri tolikem tržišču kot je jugoslovansko, ne bilo treba, da smo malo bolj zavedni. Iz tega sledi: Obrnimo se z našimi potrebami na slovansko tržišče, ali pa si osigurajmo lastno obrtnižo. Kako krasna in ugodna je lega naših dežel za širšo trgovino. Prometne zveze s širokim svetom, prirodne sile naših pokrajin, ugodna lega za dobavo raznovrstnih surovin — vsi pogoji večje trgovine so dani. Vse imamo, čakamo samo še, da neko noč vzrastejo tovarne, kakor gobe po dežju. — Ako se ozremo okrog nekaterih nemških tovarov, vidimo, da te ne živé od svojih bratov, temveč v pretežni večini od slovanskih žuljev in novcev. Kako naglo in lepo bi se razvila, kako bi prospevala od teh — domača veleobrtižna.

Ze čisto sem imel priliko slišati izjave zastopnikov dunajskih in drugih nemških tvrdk: Promet naše tvrdke se osredotočuje na južno-avstrijskem tržišču. In to je — slovansko! In kar je najžalostnejše! Vsem tem se ne zdi vredno znati ali učiti se vsaj jednega slovanskega jezika. Po septemskih dogodkih v Ljubljani so prihajali potniki nemških tvrdk ponižno. Vsak je znal vsaj slovensko pozdraviti! — Ako bi torej nemške tvrdke ne bile navezane na slovenske, oziroma slovanske konzumente, bi se pred njim vsaj ne poniževale. Seveda ne vse! Imamo tvrdke, kojim vsi slovenski trgovci niso vredni jednega, vsaj nekaterih slovanskih jezikov veččega korespondenta. Zakaj? Ker vedo, da morejo tudi v nemščini za lepe novce prodati svoje blago! Kolikim Slovincem bi se zasigural kruh, ko bi se slovenski trgovci posluževali vsaj tistega sredstva, ki jim je neovirano na razpolago: Zahtevajte le slovenske potnike in občujate s tvrdkami edino le v slovenščini. To, slovenski trgovci, storite lahko brez bojazni in škode in kmalu bo konec nadutosti nemških tvrdk, posebno iste, ki je odgovorila slovenskemu trgovcu na slovenski dopis: »Wollen Sie aus eigenen Interessen mit uns nur deutsche Korrespondenz führen!«

To so vsaj glavne zapreke, koje branijo slovenskemu trgovcu uvaževati geslo: »Svoji k svojim!« Vse drugo je pa stališče slovenskega občinstva. To neposredno ni navezano na zamejno, tujo trgovino, temveč na domače dobavitelje. Kdo pa so ti? Poglejmo in videli bomo, da je veletrgovina naših dežel zopet in zopet v rokah tujcev. Toda tudi na to ni navezano naše občinstvo. Ali potem te zaseda vedno več detaljstov mesta, katera bi lahko in bi tudi morala biti naša last. — Glavni pogoji za uspeh detaljne trgovine so: dobro blago, primerne cene, točna in uljudna postrežba. Često pa primanjkuje pri naših trgovcih tega ali onega — včasih tudi vsega. In kako naj se potem zanašamo na naše deloma še neuko in narodno neprobujeno občinstvo? In kako mu moremo zameriti, ako zapušča trgovca domačina ter podpira tujerodca — čisto odkritega narodnega nasprotnika. Tudi ta nima ved-

Družbe
sv. Cirila in Metoda
za Istro

Izvrstno sredstvo proti vsakomu

kataru in kašlju

Prsni bonboni

Zavitek 20 vinarjev. — Dobi se povsod.

Glavna zaloga: Pavel Baar, Varaždin na Hrvaškem.

1819 26-1

POZOR! Ustanovljeno leta 1826. POZOR!

PAVEL ROCCO, Rovinj, Istra.

Priporočam svoja lastna vina za gostilne, restavracije in fina namizna vina po zelo nizkih cenah na drobno in debelo. — Postrežba hitra.

..... Vzorce pošljem na zahtevo takoj.

1532 6-1

2054

Slovinci, pozor!

pri nakupovanju vencev.

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev

in trakov z napisi.

Znanja naročila se izvršujejo
:: hitro in točno. ::

- Gene brez konkurence! -

2153 2 1

ODVETNIK

DR. IVAN FERMEVC

SI USOJA NAZNANITI DA JE OTVORIL

ODVETNIŠKO PISARNO V

PTUJ V HIŠI ZDRAVNIKA G.

DR. B. ŠTUFCECA, POŠTNA ULICA 19.

Skrivnosti harema

niso tako zanimive, kakor pa naši platneni in bombaževinski vzorci cefira, damasta, kanevasa, platnine, oksforda itd.

Izvolite poskusiti!

in naročite 6 komadov rjuh, obeljenih 1a brez šiva 150/200 cm velikih K 13-50. — Tkalnica 1695 bratov Krejcar, Dobruška 9180, Češko. (1)

no ljudem ustrezajočega blaga, ali navadno ima eno, kar je pri priprostem ljudstvu jako v čislju: Uljudnost in točnost. Često pride stranka k slovenskemu trgovcu ter zahteva predmet, katerega nima. »Ne izplača se tega držati, nerodno mi je samo za Vas naročiti« ... To je navaden izgovor. Naravno je, da gre stranka k drugemu, morda tujcu, ki je seveda vesel in ji z vso uljudnostjo postreže; ako nima, ji priskrbi in stranka je domačinu za vedno izgubljena. Drugo je pa z našim izobraženim občinstvom. Oh, Bog se usmili! Tuj jezik, tuje šege, tuje blago, oh, kako je to lepo! Kako sramotno bi bilo, ko bi nova obleka, klobuk itd. ne bila z Dunaja ali pa vsaj iz Gradca! V Ljubljani je za kmeta, kaj ne?

Važno mesto gre pa tudi trgovskim izobraževališčem. Trgovina zahteva veliko naobrazenosti in energije. Trgovec v obsežnejšem pomenu brez popolne strokovne izobrazbe je ladja brez krmila. Sužen in žrtev postane trgovsko premetenim špekulantom. Zato pa je nam Slovincem, da vzbudimo veletrgovino, poleg sredstev neobhodno potreba trgovskih tečajev in trgovske akademije. Poglejmo v Trst! Trst, ki bi lahko bil torišče slovensko-hrvaške trgovine, je last tujcev, trgovska akademija je zasedena po tuji izobražujoči se mladini. Torej v prospeh naše trgovine nam je potreba narodnih in strokovnih izobraževališč.

Iz vsega premotriranja gesla »Svoji k svojim« smo vsaj v glavnih točkah izprevideli, da bomo to lahko vsi in dosledno izvajali, ko bomo imeli lastno obrtnižo, ki bo ustrezala in zadostovala potrebam naših, oziroma jugoslovanskih pokrajin. Ni sicer pričakovati, da se to zgodi že danes ali jutri; dotlej pa naj bi se ustanovila trgovska posredovalnica, ki bi, kot n. pr. »Gospodarska zveza« v manjšem obsegu, preskrbovala slovensko in jugoslovansko trgovino z dobrim blagom slovanskih tovarov. Trgovcem detaljstom potreba čednosti, katere so predpogoji trgovčevega obstoja sploh. Treba nam je trgovskih izobraževališč. V obče pa Slovinci! Ponižnost je sicer lepa čednost, ali brez narodne zavednosti ne pridemo dalje.

Kranjska dež. vinarska zadruga

je v seji načelstva dne 3. avgusta t. l. sklenila celo vrsto za prospeh domačega vinarstva važnih stvari, med katerimi omenjamo sledeče:

Pred vsem se bo skušalo na Kranjskem izpodriniti tuja vina, ki se jih uvažuje vedno mnogo v deželo. V ta namen se ustanovi v Ljubljani deželna vinska klet, združena z vinotočem, in kot njena podružnica vinotoč na Jesenicah. Nameravani so nadalje vinotoči v krajih, ki imajo velik promet s tujci, na primer v Bohinju, na Bledu, v Celovcu, na Vrbskem jezeru in drugod na Koroškem.

Ako hočemo doseči vinu višje cene, moramo pa misliti tudi na izvoz v severne kraje, kjer so na Češkem in Moravskem, zlasti pa v Galiciji za to še ugodna tla.

Zanimanje za naša vina med Čehi in Poljaki bo se vzbujalo z oglasi v čeških in poljskih listih. Anonca se da tudi v ilustrirani kašipoti za Kranjsko, ki ga izda naša deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev v češkem jeziku.

Znana brošura c. kr. vinarskega nadzornika Bohuslava Skalického o naših vinih se prevede tudi v poljščino in se bo razdeljevala med interese tako, kakor češka.

Nadalje se je načeloma sklenilo, da se zadruga v velikem štilu udeleži sadjarske in poljedelske razstave, ki bo prihodnje leto v Pragi.

Prva skrb pa bo sedaj prirejevanje shodov in tečajev po deželi, zlasti v Belokrajini, v Krškem okraju in v Vipavi. Na teh shodih se bodo volili tudi krajni odbori za podrobno delo, in strokovnjaki bodo vinogradnike poučevali o pravilni napravi vina, kar je zlasti za izvoz neobhodno potrebno.

Krajna zadruga je že osnovana — ne ne glede na Vipavo — v Metliki, zdaj pridejo na vrsto krajne vinarske zadruge v Semiču, Kostanjevici in v Krškem.

Omeniti je še, da se v prihranitev stroškov naprosi deželni odbor, da bo začasno oskrbovalo pisarniške in blagajniške posle deželno uradništvo, in da deželna vinarska zadruga pristopi čekovnemu prometu c. kr. poštnohranilničnega urada.

Novih članov, ki se pridno oglašajo, se je v zadnji seji sprejelo 16.

Iz gornjega se razvidi, da vlada v deželni vinarski zadrugi svež duh. Uspeh je pa nemogoč, ako ji ne pristopi ogromna večina vinogradnikov. Le v združenju je moč! Zato bi naj nihče, ki se zanima za razvoj vinarstva, te za našo deželo toli važne panoge kmetijstva, ne odlašal pristopiti deželni vinarski zadrugi.

Pristopnina znaša 10 K, vsak delež pa 20 K. Pisarna se nahaja v deželnem dvorcu, soba št. 57. Denar sprejema deželna blagajna.

IGNAC FOCK V KRANJU

paro-tovarna za milo, surovi margarin, kristalno
sodo in stearinske sveče

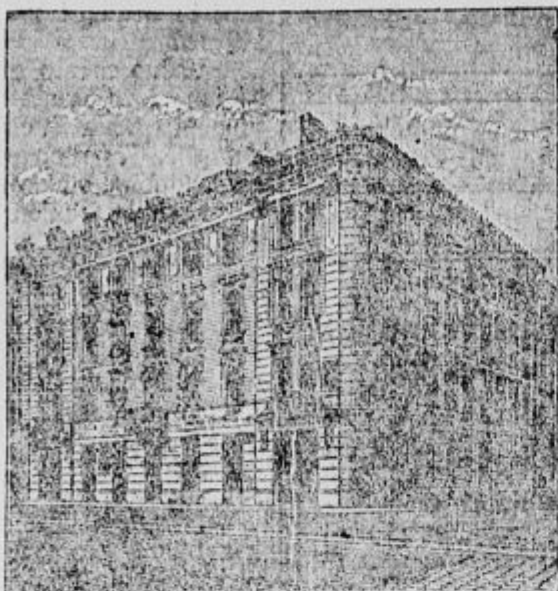
Častiti duhovščini priporočam stearinske sveče za cerkveno rabo z znamkami „EXCELSIOR“ in „SUPERIOR“.

priporoča mila vseh vrst, toaletna mila, glicerinska in jedrnata, stearinske sveče znamki „ELEKTRA“ in „SOLNCE“, posebno pa milo v prid „družbe sv. Cirila in Metoda“ z znamko: 20. IX. 08 in blagovestnikov ki je produkt moderne kemije zato neprekosljivo blago.

Največje in najstarejše slovensko podjetje!

Ustanovljena leta 1882.

Telefon št. 185

Ustanovljena leta 1882.
Poštni hranilnice račun št. 828.405.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad K 71,417.344-75

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi hranilne vloge na tekoči račun v zvezi s čerkovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad K 17,102.911.27
Upravno premoženje K 17,519.983.93
Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

114

52-1

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez
Antwerpen v Boston.
je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Laplant“, „Menomina“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so svažnost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

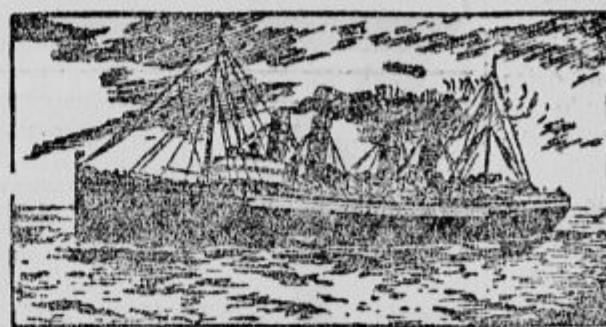
Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“ 188 (52-1)

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 41

2900 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

POZOR!

Slovenska modna trgovina

modni salon za moderne damske klobuke

A. VIVOD - MOZETIČ, LJUBLJANA

Stari trg 21, filijalka v KRANJU na Glavnem trgu se naj-
vdanejšje priporoča velecenjenim damam.

SVOJI K

Klobuke sprejemam v popravilo.

SVOJIM!

POZOR!

POZOR!

POZOR!

Najstarejša prevozna tvrdka v Ljubljani

Jurija Jankoviča naslednik

1110 (1)

MARTIN LAMPERT, Kolodvorska ul. 31

se priporoča slav. občinstvu v Ljubljani in na deželi za prevažanje raznovrstnega blaga, kakor tudi za vsakovrstne selitve s posebnim novonabavljenim modernim vozom.
Cene zmerne! Postrežba najtočnejša!

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo-
dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 2973 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

VODOVODI
kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri
domači specialni tvrdki.
Tehniške ocene in načrti
zastoj, ko se poveri delo.

Inženier-hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ul. 4. Brzojavi: Lachnik, Ljubljana.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško
priporoča svoje izborno pivo.

Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljke na dom sprejema restavracija „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve in druge vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, in opeko za zid, dalje stavbni
kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

L. Knez-u v Ljubljani.

Domače slovenske tvrdke.

Brivci.

Franc Zajc, brivec, Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Košin Stanko, brivec, Kopitarjeve ulice 1.

Konfekcije.

Čik Marija, trgovina z izgotovljeno obleko Mestni trg 9.

Gričar & Mejač, zaloga obleke, Prešernove ulice 9.

Lekarno.

M. Ph. Čizmar Josip, lekarna pri zlatem orlu, Jurčičev trg.

Ph. Mr. Leustek-lekarna poleg jubilejnega mostu.

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotovža.

Manufakturno blago.

Česnik Janko, „Pri Česniku“, manufakturna in modna trgovina. Stritarjeve (Lingarjeve, ulice.

Kessler Ign., trgovina z manufakturnim blagom, Pogačarjev trg.

Lenasi & Gerkman, trgovina s suknemim blagom, Stritarjeve (Špitalske) ulice. (Glej inserat).

Pri sv. Cirilu in Metodu, lastnik Iv. Miklavc, Lingarjeve ulice 1.

Skaberné A. & E., trgovina z manufakturnim blagom na debelo in drobno, Mestni trg 10.

Souvan Franc Ksav., manufakturni trgovini na drobno, Mestni trg nasproti mestn. magistrata.

Souvan Franc Ksav., manufakturna trgovina na debelo, Francovo nabrežje za vodo.

SOUVAN FRANC, SIN manufakturna trgovina na debelo, Mestni trg št. 23.

SOUVAN FRANC, SIN manufakturna trgovina na drobno, Mestni trg št. 22, v stari Souvanovi hiši.

Urbanc Feliks, trgovina z manufakturnim blagom na debelo in na drobno, Miklošičeva c.

Urbanc Feliks, trgovina z manufakturnim blagom Pod trančo št. 2.

Modno in mešano blago.

Sinkovic A dediči, modna trgovina, Mestni trg.

Žargi Sv. Petra cesta št. 2. Velika izbira raznega perila, kravati itd. in potrebščini za krojače in šivilje. „Pri nizki ceni“.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom, manufakturno in potreb. za šivilje, Sv. Martina c. 23.

Opreme za neveste in ženine.

Alešovec Marija, opreme, perilo za gospode in dame, učilišče za šivanje perila, Poljanska cesta št. 22.

Posojilnice.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okoličice, sprejema hranilne vloge in daje posojila, Dunajska cesta št. 18.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19 Glej inserat.

Obrtno pomožno društvo r. z. z. o. z. v Ljubljani obrestuje hranilne vloge po 4 3/4% od dne do dne, brez odbitka rentnega davka in daje posojila proti menici in vknjižbi.

Specerijsko blago.

Babič Franc, zaloga specerijskega blaga, špirta, žganja, moke, otrobov in koruze na drobno in debelo, Dolenjska cesta št. 2.

Berjak & Sober, trgovina s spec. blagom in žganjem, Vodnikov trg 2.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in delikatesami, Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom in moko, Sv. Petra cesta 21.

Urarji in zlatarji.

Čuden Fran, trgovina z urami, zlatino in srebrnino Prešernove ulice.

Krapež Milko, urar in trgovec z zlatino in srebrnino, Jurčičev trg 3. Glej, inserat.

Suttner H., urar in trgovec z zlatino in srebrnino, Mestni trg, nasproti rotovža.

Vilhar Luka, urar in trgov. zlatnine, Kopitarjeve ulice 4. Glej inserat.

Zajec Fr. P., optik, urar in trgovec z zlatino, srebrnino, gramofoni in ploščami, Stari trg 26.

Usnje.

Kregar K. A., trgovina z usnjem in čevlji, potrebščinami, Sv. Petra cesta št. 2.

Mally Fran, trgovina z usnjem, Resljeva cesta 2.

Razne tvrdke.

Arko Matko, trgovina z lesno, pletarsko in sitarsko robo, zaloga otročjih vozičkov, žime, morske trave, Semeniško poslopje.

Bischof Rudolf, slaščičarna, Židovske ulice.

Brata Hlavka zaloga kirurških in ortopedičnih predmetov, Prešernove ulice

Brata Eberl črkoslikarja, stavb. in pohišt. plesk. lakirarja in prodaja oljnatih barv, Miklošičeva ul. 4.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5.

Kollmann Fran, zaloga porcelana in steklenine, Mestni trg.

Krejči A., krznar in zaloga klobukov, Kongresni trg.

Katoliška bukvarna, knjigarna, umetnine, antikvariat, Pred škofijo 5, poleg stolnice. — Glej inserat.

Knjigoveznica katol. tisk. društva, Kopitarjeve ulice 6, II. nadstr.

Mally Fr. & dr., parna opekarna, Resljeva c. 2.

Meršol F., trgovina modnega blaga, vezenin, predtiskarja, Mestni trg 18. Glej, inserat.

Puh Josip, polaganje parketov, Oradaške ul. 20.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Prodajalna „Katoliškega tiskov. društva“, Kopitarjeve ulice 2.

Rebek Josip, ključavničarski mojster, Francovo nabrežje 9.

Remic Franc, glavno zastopstvo kr. povl. zagrebačke tvornice likera, preje Franjo Pokorny, Zagreb.

Restavracija Avg. Zajec, Sodnijske ulice 6.

Sax Fr. domača elektrotehnična obrt, Gradišče 17.

Stupica Fr., trgovina z železnino, poljed. stroji in cementom, Mar. Ter. c. 1 poleg Figabirta in Ančnikovega skladišča. Glej inserat.

Tehnična pisarna K. Holinsky, arhitekt in stavbenik, Šelenburgove ulice 4, II. nadstr.

Treo Simon, stavbena tvrdka, Sv. Petra c. 25.

Vodnik Alojzij, kamnoseški mojster, Kolodvorske ulice.

Vrečko Ivan, trgovina s papirjem, Sv. Petra cesta 31.

Žibert A., največja zaloga čevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

Opazka: Ako se oglasi vsaj dve tvrdki ene vrste, dobila poseben oddelek.

Betonsko podjetje

Tvornica cementnih izdelkov, umetnega kamenja in marmorja.

ZAJEC & HORN

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 73,

Filijalka na Pešati, pošta Dol pri Ljubljani

Priporočamo bogato zalogo umetnega kamenja: cevi, okrogle in ovalne, (patent Kielberg zastopstvo za Kranjsko), stopnice, (najelegantnejši vzorci, brušene in polirane), mozaične, kakor tudi hidravlično stisnjene metalne plošče za tlakove za cerkve, veže, kuhinje, hodnike, trotoarje v raznih barvah in vzorcih, podboje, križe, nagrobne spomenike, okvirje, postamente, balustrade, ornamente, facade i. t. d. — Opozorjamo posebno na prekrasne plošče iz umetnega marmorja (Carralith-patent) za obhajilne mize, oltarje, za prevleko lisen, stebrov i. t. d. Gospode interesente, zlasti preč. duhovščino in stavbinske mojstre vabimo najljubše, da si ogledajo na licu mesta blago.

CENIKE IN VZORCE POŠILJAMO RADE VOLJE NA ZAHTEVO.

Tovarna

za čevlje

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegancije in priljubljenosti torej najboljši izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.

Edina prodaja za Kranjsko:

JULIJA STOR, Ljubljana, Prešernove ul. 5.

Znamka F. L. P.

Znamka F. L. P.

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in KREDITNIH PISEM za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA

MERCUR

OSREDNJA MENJALNICA: DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Moravski Zumburg, Mödling, Novi Jičín, Plzen, Praga, Liberce, Cvitava

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.

Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev.

Prospekte in cenike premij zastoni in franko.

Ponudimo vsako poljubno množino

480

Zarezane strešnike (prve vrste) za privezati ali pribiti na lute
torej popolnoma varno proti nevihti.
zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče
za tlakanje cerkvâ, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

Stambilije

vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 6.

Ceniki franko. 3450 52 1

Podjetje betonskih stavb!
Brata Seravalli & Pontello

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 19.

3060

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

52-1

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjsko izvedena. — Cena najnižja. — Jamstvo. — Zastop. svodov patent „Thru“.

Dragotin Majce

čevlarski mojster

Ljubljana, Radeckega cesta 2

Priporočam se velečastiti duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi v obila naročila. Izgotavljam natančno po meri ter isto ohranim za prihodnja naročila. Obnovev naročila zadostuje po dopisnici. Na željo pridem tudi na dom. Cene zmerni! Postrežba točna! 5292

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg št. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, zimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 2832 51-11 Najsolidnejše blago.

J. KORENČAN

Ljubljana

trgovina norimberškega in
galanterijskega blaga na
:: drobno in na debelo. ::

:: **Velika** ::
zaloga pletenin

kakor: nogavice, srajce,
maje, spodnje hlače,
otroče obleke itd. 2875

2976 52-13

Dr. Klavka

izdelovatelj kirurških in orto-
pedičnih predmetov in bandaž,
Ljubljana, Prešernove ulice 5.

Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bišejev, irigatorjev, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kakor tudi nogavice za krčne žile, kılne pasove, vsakournstne brizgalke, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljše kvaliteta gumijevih posteljnih podložk. Use bandage se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odredbah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja naročila se točno, hitro in diskretno dopošiljajo. — Galvaničnoponiklovalni zavod 3 motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno. 3 5

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključničarstvo. Hidralično vidre in sesalke.

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasled.
Ljubljana, Slomškove ulice 4.

Priporoča se siávnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne stole i. t. d. i. t. d. Specijaliteta: valjični zastori in solnčne plakte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov. 3050

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče

zakrojno risanje

FRANJA JESIĆ

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kraj po životni meri.

Perje za postelje in puh

2899 priporoča po najnižjih cenah 52-1
F. HITI pred Škofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Daje po

41 0/0
4 2 0/0

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 1/2 0/0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje preldnilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

Telefon št. 21-60. Brzjavi: Balkansped.

Odpremno in komisij. društvo,

„BALKAN“

v Trstu, Riva Grumula št. 14.

Žiro račun pri JADRANSKI BANKI v Trstu,

sprejema v svoja dobro urejena skladišča vsake vrste blago in daje na isto predujme pod zelo povoljnimi pogoji, ter skrbi za prodajo blaga najkulantneje. Istotako kupuje in prodaja vsake vrste blago po naročilu in na račun svojih naročevalcev najpovoljneje. Otvarja carinske kredite, zagarini blago in daje predujme na blago ležeče v javnih skladiščih. — Odpošilja vsake vrste pošiljatve na vse strani točno in brzo, izvršuje reklamacije in daje vsako strokovno pojasnilo in navodilo hitro in zastonj. ::::